

CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE E ORDENACIÓN DO TERRITORIO

SECCIÓN 07

I. ESTRUCTURA ORGÁNICA E COMPETENCIAS

I.1. ESTRUCTURA ORGÁNICA

Con data do 5 do outubro de 2015, publícase no Diario Oficial de Galicia (DOG nº 190) o Decreto 116/2015, polo que se fixa a estrutura orgánica das consellerías da Xunta de Galicia, a través do que se crea a Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio.

O Decreto 129/2015, do 8 de outubro (DOG nº 194) polo que se fixa a estrutura orgánica das consellerías da Xunta de Galicia enumera como órganos superiores da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, os seguintes:

A Secretaría Xeral Técnica

A Secretaría Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo

A Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental

A Dirección Xeral de Conservación da Natureza

Ademais, quedan adscritos á consellería:

O organismo autónomo Instituto de Estudos do Territorio (IET)

A entidade pública empresarial Augas de Galicia

A Axencia de Protección da Legalidade Urbanística (APLU)

Así mesmo, adscribíense os seguintes órganos colexiados:

O Consello Galego de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible

A Comisión Superior de Urbanismo de Galicia

A Comisión de Coordinación de Sistemas de Información Xeográfica e Cartográfica

O Comité Galego de Pesca Fluvial

Os comités provinciais de pesca fluvial

O Comité Galego de Caza

Os comités provinciais de caza

Asemade, debe terse en conta que, de acordo co establecido nas Disposicións Transitorias primeira e segunda do Decreto 129/2015 do 8 de outubro polo que se fixa a estrutura orgánica das Consellerías da Xunta de Galicia, ata que non se desenvolva a nova estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, a estrutura e funcións da dita consellería serán as reguladas no Decreto 44/2012, do 19 de xaneiro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas e a súa modificación contida no Decreto 115/2014, do 11 de setembro.

I.2. COMPETENCIAS

A Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio é o órgano de administración da comunidade autónoma ao cal lle corresponden as competencias e funcións en materia de medio ambiente, ordenación do territorio e urbanismo e conservación da natureza, consonte o establecido no EAG, nos termos sinalados na Constitución Española, e que exercerá, no nivel de desenvolvemento que se indica no seu decreto de estrutura orgánica, para cada un dos órganos integrantes deste departamento.

A acción política da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio guíase pola idea fundamental de que o territorio é o principal activo de que dispón a nosa sociedade. Un activo que ten algo máis que un valor económico de uso, que non é só un recurso de explotación económica, senón que é o contorno no que os seres humanos desenvolven a súa vida, xerando, polo tanto, con el, unha relación de identidade, unha relación emocional que nos obriga a protexelo, a ordenar con mimo o seu uso e a transferilo, se é posible, en mellores condicións das que nós o temos herdado.

A política territorial para Galicia abordará de xeito global o desenvolvemento dun territorio ordenado, buscando fortalecer 3 tipos de relacións: a necesaria interrelación entre as cidades, a vinculación entre o medio rural, o ámbito periurbano e o mundo urbano, e a coordinación entre as administracións municipais, supramunicipais e autonómica. Deste xeito poderemos planificar e ordenar con criterios de sostibilidade ambiental, económica e social os usos do territorio.

No que respecta á materia de medio ambiente, continuarase coa orientación ambiental baseada na introdución de melloras na xestión, programación e planificación, para o que se van seguir empregando métodos de traballo dinámicos que comporten unha maior implicación social, empresarial e institucional.

1.2.1. DA CONSELLERÍA

A Secretaría Xeral Técnica da consellería exercerá as funcións e competencias establecidas no artigo 29 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia, en relación coas diferentes unidades e servizos en que se estrutura a consellería, así como aquelas outras previstas na normativa aplicable ao mesmo as que lle sexan delegadas ou encomendadas pola persoa titular da consellería, de acordo a Orde do 15 de marzo de 2012 sobre delegación de competencias no secretario xeral e noutros órganos da consellería.

A Secretaría Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo exercerá as funcións inherentes á dirección, planificación, impulso, xestión e coordinación das competencias en materia de urbanismo e ordenación do territorio, así como os informes na zona de servidume de protección do dominio público marítimo-terrestre e no solo rústico, que ten atribuídas a consellería.

De conformidade co establecido no artigo 11 do Decreto 44/2012, do 19 de xaneiro, a Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental, considerando a evidencia de que o medio ambiente resulta un elemento fundamental para o desenvolvemento económico e social da nosa comunidade autónoma, exercerá as súas actuacións en materia de avaliación e control da incidencia que sobre o medio ambiente provoque a actividade humana, o fomento de sistemas e estratexias de corrección de dita incidencia, a avaliación dos efectos de determinados plans e programas no ambiente, o impulso da investigación ambiental e o desenvolvemento tecnolóxico e a súa posta en marcha, para o logro da axeitada protección ambiental e o desenvolvemento de estudos e informes en materia de ambiente, buscando que o mencionado desenvolvemento económico e social avance na senda da sostibilidade.

A Dirección Xeral de Conservación da Natureza exercerá as competencias e funcións atribuídas á consellería en materia de conservación, protección, uso sustentable, mellora e restauración do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia e dos seus elementos etnográficos e a súa preservación para as xeracións futuras; o fomento de medidas de desenvolvemento socioeconómico dos espazos naturais protexidos; a ordenación, conservación, protección, fomento e o aproveitamento sustentable dos recursos cinxéticos e piscícolas nas augas continentais; a divulgación dos valores do patrimonio natural; a xestión dos hábitats naturais, da flora e fauna silvestres, das paisaxes naturais e dos elementos singulares da xeografía da comunidade autónoma galega, así como o desenvolvemento e dinamización do uso público e recreativo do medio natural; a promoción da defensa integral da natureza e dos elementos que a compoñen; a conservación específica dos espazos que compoñen a Rede Galega de Espazos Protexidos e da Rede Natura 2000 de Galicia ou doutras zonas de alto valor ambiental, sen prexuízo das competencias atribuídas a outros órganos.

Os Reais decretos polos que se aprobaron os traspasos de funcións e servizos nas materias da actual competencia da consellería son os seguintes:

Medio Ambiente e territorio:

- Real decreto 3564/1983, do 5 de outubro, sobre traspaso de funcións e servizos do Estado á Comunidade Autónoma de Galicia en materia de estudos de ordenación do territorio e medio ambiente. Funcións asumidas e asignadas polo Decreto 53/1984, do 23 de marzo.
- Real decreto 971/1984, do 28 de marzo, sobre traspaso de funcións e servizos do Estado á Comunidade Autónoma de Galicia en materia de medio ambiente. Funcións asumidas e asignadas polo Decreto 116/1984, do 29 de xuño.
- Real decreto 659/1985, do 17 de abril, sobre traspaso de funcións e servizos do Estado á Comunidade Autónoma de Galicia en materia de ordenación do litoral e vertidos ao mar. Funcións asumidas e asignadas polo Decreto 252/1985, do 28 de novembro.

Urbanismo:

- Real decreto 212/1979, do 26 de xaneiro, transfere á Xunta todas as competencias atribuídas á Administración do Estado pola lei sobre réxime do solo, ordenación urbana e disposicións regulamentarias, no que afecte ao ámbito territorial da Xunta. Asumidas e asignadas polo Decreto 5/1979, do 22 de febreiro, as funcións e servizos son traspasadas polo Real decreto 2424/1982, do 24 de xullo, e asumidas e asignadas polo Decreto 130/1982, do 4 de novembro. Tales competencias comprenden todas as relativas ás ordes normativa, organizativa, resolutiva, consultiva e de calquera outro xénero atribuídas á Administración do Estado polas disposicións vixentes nas citadas materias.

Conservación da Natureza:

- Real Decreto 1082/2008, do 30 de xuño, de ampliación das funcións e servizos da Administración do Estado en materia de conservación da natureza, a través do que se realizou a transferencia do Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas.

1.2.2. DOS ORGANISMOS AUTÓNOMOS

A Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia, define os organismos autónomos como entidades públicas instrumentais cuxa organización e funcionamento se regulan polo dereito administrativo, e que se someten a dereito privado só naqueles casos nos que corresponda de acordo coa normativa xeral ou sectorial aplicable.

Adscrito á Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio con natureza de organismo autónomo figura:

O INSTITUTO DE ESTUDOS DO TERRITORIO

A Lei 6/2007, do 11 de maio, de medidas urxentes en materia de ordenación do territorio e do litoral de Galicia, no seu artigo 9, crea e regula o Instituto de Estudos do Territorio como organismo autónomo de carácter administrativo, adscrito á consellería competente en materia de urbanismo e ordenación do territorio.

A materialización de dito mandato legal supuxo a conversión da Dirección de Sostibilidade e Paisaxe nun organismo autónomo, o cal asumirá as competencias e funcións atribuídas á dirección xeral así como as funcións establecidas no artigo 10 da citada Lei, subrogándose o novo ente nos dereitos e obrigas desta, dende a súa posta en funcionamento.

A disposición derradeira cuarta da Lei 15/2010, do 28 de decembro, de medidas fiscais e administrativas, modificou o artigo 10 da Lei 6/2007, do 11 de maio, engadindo entre as funcións do Instituto de Estudos do Territorio a da recompilación e o tratamento da información do territorio galego, así como a produción cartográfica para as diferentes consellerías e organismos públicos da Comunidade Autónoma de Galicia, especialmente en materia agraria e de desenvolvemento rural, función en estreita vinculación coas funcións asignadas á Comisión de Coordinación de Sistemas de Información Xeográfica e Cartografía, polo Decreto 148/2003, do 9 de xaneiro.

A Disposición adicional primeira do decreto 129/2015, do 8 de outubro, polo que se fixa a estrutura orgánica das consellerías da Xunta de Galicia, adscribe o Instituto de Estudos do Territorio á Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio a través da Secretaría Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo exercendo as competencias e funcións en materia de paisaxe e de promoción do desenvolvemento sustentable da sociedade galega.

1.2.3. DAS ENTIDADES PÚBLICAS EMPRESARIAS

A Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia, define as entidades públicas empresariais como entes instrumentais aos que se lles encomenda a realización, con criterios de xestión empresarial, de actividades prestacionais, de xestión de servizos públicos ou de produción de bens de interese públicos susceptibles de contraprestación.

Na Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio está adscrita a seguinte entidade con natureza de ente público empresarial:

AUGAS DE GALICIA

A Lei 9/2010, do 4 de novembro, de augas de Galicia, no seu artigo 8, crea e regula o ente público Augas de Galicia con personalidade xurídica propia e plena capacidade de obrar para o cumprimento dos seus fins e das competencias reguladas por esta lei, e adscríbea á consellería competente en materia de augas.

O artigo do II da Lei 9/2010 encoméndalle a Augas de Galicia:

1. No eido da xestión das concas intra comunitarias, as competencias que o ordenamento xurídico vixente en materia de augas atribúe aos organismos de conca, así como as que especificamente se regulen na presente lei e no resto do ordenamento xurídico de aplicación.
2. Con relación ás concas inter comunitarias, a participación na planificación hidrolóxica, así como a representación da Comunidade Autónoma de Galicia nos organismos de conca do Estado na forma que fixe o ordenamento xurídico de aplicación.
3. No eido das obras hidráulicas:
  - A planificación, programación, proxecto, construción e explotación de obras hidráulicas declaradas de interese da Comunidade Autónoma de Galicia polo Consello da Xunta.
  - A promoción ante a Administración Xeral do Estado da declaración de obras de intereses xeral deste.
  - A redacción de proxectos, construción e explotación de obras de interese xeral do Estado nas condicións que fixen os correspondentes convenios que terán de subscribirse entre Augas de Galicia e o órgano competente da Administración Xeral do Estado.
  - A participación na construción e explotación das obras hidráulicas de competencia das entidades locais galegas na forma regulada pola presente lei.
4. No eido da planificación territorial e urbanística, corresponde a Augas de Galicia a emisión de informe con anterioridade á aprobación inicial dos instrumentos de ordenación territorial e dos plans xerais de ordenación urbana. Igualmente, terán que someterse a informe de Augas de Galicia a aprobación e modificación dos plans parciais e especiais que conteñan determinacións có mesmo obxecto que os plans regulados pola Lei 9/2010.
5. En materia de abastecemento e saneamento de augas:
  - A ordenación dos servizos de abastecemento saneamento en alta.
  - A elaboración dos plans xerais galegos de abastecemento e saneamento de acordo co previsto na Lei 9/2010, os cales conterán os criterios para a coordinación das actuacións das entidades locais competentes en materia de abastecemento e saneamento.

- A promoción da constitución de consorcios e mancomunidades para a mellor prestación dos servizos de abastecemento e saneamento.
6. En materia de vertidos:
- A autorización e control dos vertidos de augas urbanas ou industriais ao dominio público hidráulico, así como da eventual reutilización dos efluentes, e, en xeral, as demais funcións que a lexislación atribúe aos organismos de conca.
  - A autorización das obras e instalacións de vertidos desde terra ás augas do litoral galego e o exercicio das funcións de policía sobre os mesmos.
7. A elaboración e proposta á consellería competente en materia de augas das normas que sexan necesarias para o desenvolvemento da presente lei para a súa posterior elevación, de ser o caso, ao Consello da Xunta e o exercicio das actuacións que legal ou regulamentariamente lle sexan atribuídas.
8. En materia tributaria, actuar como suxeito activo con relación á aplicación dos tributos en materia de augas regulados na presente lei conforme á normativa vixente.

Os Reais decretos polos que se aprobaron os traspasos de funcións e servizos nas materias do ente son os seguintes:

- Real decreto 1870/1985, do 11 de setembro, sobre traspaso de funcións e servizos do Estado á Comunidade Autónoma de Galicia en materia de abastecemento de auga, saneamento, encauzamento e defensa de marxes. Funcións asumidas e asignadas polo Decreto 253/1985, do 17 de outubro.
- Real decreto 2792/1986, do 30 de decembro, sobre traspaso de funcións e servizos do Estado á Comunidade Autónoma de Galicia en materia de obras hidráulicas. Funcións asumidas e asignadas polo Decreto 24/1987, do 29 de xaneiro.

1.2.4. DOS CONSORCIOS AUTONÓMICOS

O artigo 95 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, habilita á Administración Xeral da Comunidade Autónoma de Galicia para constituír, mediante convenio, consorcios con outras Administracións públicas para a xestión de servizos da súa competencia ou para a consecución de fins de interese común, así como con entidades privadas sen ánimo de lucro que persigan fins de interese público concorrente cos da Xunta de Galicia, para a realización destes.

Na Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio figura adscritas as seguintes entidades con natureza de consorcio:

AXENCIA DE PROTECCIÓN DA LEGALIDADE URBANÍSTICA

Encárgase de mellorar a vixilancia e inspección do territorio e a protección do litoral coa finalidade de velar polo cumprimento da legalidade, previndo e combatendo as infraccións en materia de urbanismo e de costas.

En concreto, as funcións que ten encomendadas enuméranse do seguinte xeito:

- A inspección e vixilancia urbanística.
- A acción de reposición da legalidade urbanística nos supostos de:
  - Obras realizadas sen licenza urbanística en terreos cualificados como zonas verdes, espazos libres, dotacións ou equipamentos públicos.
  - Obras realizadas en solo rústico sen a preceptiva autorización urbanística autonómica ou incumprindo as súas condicións.
  - Obras e usos prohibidos en solo rústico.
  - Obras executadas sen licenza urbanística municipal constitutivas de infracción urbanística grave ou moi grave, só no caso de que o concello non exerza as súas competencias.
- O exercicio da potestade sancionadora:
  - Por infraccións urbanísticas moi graves.
  - Por infraccións urbanísticas graves cometidas en solo rústico sen a preceptiva autorización autonómica ou incumprindo as súas condicións.
- O exercicio das potestades delegadas polos concellos integrados na axencia.
- A impugnación das licenzas urbanísticas ilegais.
- O exercicio da potestade sancionadora e de reposición da legalidade por actuacións contrarias á Lei de costas, realizadas na zona de servidume de protección do dominio público marítimo-terrestre.
- O asesoramento ás Administracións públicas integradas na axencia.
- E en xeral, calquera outra competencia que en materia de disciplina urbanística lle corresponda exercer á comunidade autónoma.

O CENTRO DE EXTENSIÓN UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN AMBIENTAL DE GALICIA (CEIDA)

É froito dun convenio de colaboración entre a Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas, o Concello de Oleiros e a Universidade da Coruña para coordinar, dinamizar e promover a educación ambiental en Galicia, en todos os sectores sociais, así como o intercambio científico e cultural, traballando na procura de solucións aos problemas ambientais e fomentando as boas prácticas cidadáns neste eido.

CONSORCIO PARA A XESTIÓN E EXPLOTACIÓN DA REDE BÁSICA DE ABASTECIMENTO DE AUGA DOS CONCELLOS DE CERVO E BURELA

Por Decreto 53/2005, do 10 de marzo, constituíuse o Consorcio para a xestión e explotación da rede básica de abastecemento de auga dos concellos de Cervo e Burela.

O consorcio, integrado polos concellos de Cervo, Burela e a Entidade Pública Empresarial "Augas de Galicia", ten por obxecto:

- A xestión e explotación da rede básica de abastecemento de auga, en alta, ata os depósitos municipais dos termos municipais de Cervo e Burela.
- O estudo das necesidades en orde ao abastecemento de auga na zona especificada anteriormente e a elaboración dos correspondentes proxectos para a satisfacción das mesmas.
- A solicitude dos títulos administrativos pertinentes para o abastecemento das augas e, de ser o caso, vertidos, así como a execución, conservación e explotación das correspondentes obras e instalacións.
- O asesoramento técnico para o establecemento e explotación das redes locais.
- Non obstante, o consorcio, a petición de calquera dos concellos consorciados, poderase facer cargo directamente tanto da xestión de abonados das súas respectivas redes locais como do mantemento e explotación destas.

CONSORCIO PARA A XESTIÓN DO CICLO URBANO DA AUGA DO LOURO

Por Decreto 26/2013, do 7 de febreiro, constituíuse o Consorcio para a xestión do ciclo urbano da Auga do Louro.

O Consorcio, integrado polos concellos de Mos, O Porriño, Salceda de Caselas, Tui e a Entidade Pública Empresarial "Augas de Galicia", ten por obxecto a prestación dos servizo públicos relacionados co uso da auga no eido territorial dos concellos consorciados.

1.2.5. DAS SOCIEDADES MERCANTÍS PÚBLICAS AUTONÓMICAS

A Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia, define as sociedades públicas autonómicas como sociedades mercantís, calquera que sexa a forma que adopten, en cuxo capital social sexa

maioritaria a participación directa ou indirecta da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia e das entidades instrumentais reguladas nesta lei.

Na Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio está adscrita a sociedade pública autonómica que de seguido relaciona con natureza de sociedade anónima mercantil:

SOCIEDADE GALEGA DO MEDIO AMBIENTE, SA (SOGAMA)

Creada por Decreto 111/1992, de 11 de abril, coma unha sociedade pública autonómica dependente da consellería competente en materia de residuos, ten encomendadas entre as súas funcións a xestión dos residuos urbanos a partir de que son depositados nas estacións de transferencia ou plantas de tratamento previstas no plan de xestión de residuos urbanos, coas seguintes operacións de transporte, almacenamento, valorización, tratamento, comercialización e depósito controlado dos residuos.

A escritura de constitución da Sociedade é do 14 de maio de 1992 sendo o seu obxecto social o seguinte:

Todas as actividades relacionadas co deseño, construción, explotación e mantemento de instalación de transferencia, tratamento, eliminación e, en xeral, xestión de todo tipo de residuos engadida a recollida, transporte e reciclaxe.

O estudo, desenvolvemento e implantación de tecnoloxías, proxectos e instalación encamiñados á obtención de enerxía a partir de fontes alternativas que cooperen á preservación do medio ambiente.

A realización de todo tipo de traballos, obras, plans, estudos, informes, investigación, proxectos, auditorías, consultorías, asistencias técnicas e servizos profesionais relacionados coa protección, conservación, limpeza, recuperación, rexeneración, descontaminación ou mellora do medio ambiente, así coma a xestión de todo tipo de servizos en materia medioambiental. Ditas actividades incluírán, en particular, as materias seguintes:

- Descontaminación de solos.
- Aproveitamento de recursos forestais para a produción de biomasa.
- Adecuación, selado, clausura e rexeneración de vertedoiros de residuos.

II. PRINCIPAIS LIÑAS DE ACCIÓN PARA O ANO 2016

II.1. DA CONSELLERÍA

SECRETARÍA XERAL TECNICA

Os orzamentos da Secretaría Xeral Técnica da consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, baséanse nos criterios de austeridade e economía que deben inspirar a actuación e a organización administrativa coa finalidade de dar cumprida resposta ás liñas básicas da súa actuación que son as seguintes:

- A coordinación do réxime interno das actividades do resto dos centros directivos da consellería así como das xefaturas territoriais, elaborando propostas de actuación sobre aspectos relativos á organización, estruturación, métodos de traballo e mellora, atendendo a criterios de eficacia, eficiencia e redución do gasto público.
- A ordenación, xestión e administración ordinaria dos asuntos relativos ao persoal da consellería introducindo unha maior racionalidade no desenvolvemento competencial e de xestión das súas funcións.
- A coordinación e xestión da contratación pública da consellería.
- En xeral, prestar apoio aos restantes centros directivos da consellería e aos seus entes adscritos coa finalidade de acadar unha mellora na calidade e eficiencia na prestación dos servizos públicos á cidadanía da nosa comunidade.

SECRETARÍA XERAL DE ORDENACIÓN DO TERRITORIO E URBANISMO

Os orzamentos da Secretaría xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo teñen como prioridade:

- A materialización e posta en práctica da política territorial e de utilización racional do solo coa finalidade de favorecer o desenvolvemento equilibrado e sustentable do territorio; contribuír a elevar a calidade de vida e a cohesión social da poboación e protexer e potenciar o patrimonio natural e cultural, sen prexuízo das competencias atribuídas a outros órganos, e o exercicio das funcións que a Lei 9/2002, do 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia, lle atribúe á persoa titular do centro directivo competente en materia de urbanismo.
- O fomento da formación, da investigación e a elaboración e da participación cidadá na formulación, tramitación e xestión do planeamento territorial e urbanístico. A divulgación de estudos e proxectos en materia de urbanismo. O seguimento e control da actividade urbanística, sen prexuízo das competencias dos municipios.

- A elaboración de proxectos e anteprojectos de disposicións normativas en materia de urbanismo.
- A preparación de informes que, conforme a lexislación de carácter sectorial, lle corresponda emitir ao órgano autonómico competente en materia de ordenación do territorio e urbanismo.
- A análise e proposta de informe dos expedientes de solicitude de autorización de execución de grandes establecementos comerciais sobre a súa adaptación ao planeamento vixente e en tramitación, para a posta en coñecemento da súa viabilidade á Comisión Consultiva de Equipamentos Comerciais.
- A realización de apoio técnico e económico e a colaboración coas entidades locais para a formulación e tramitación do planeamento urbanístico, a súa xestión e execución e o seu seguimento, arquivo e rexistro, mediante un plan de axudas públicas.
- Execución dun programa de axudas económicas e de asesoramento técnico encamiñadas á materialización do Planeamento Urbanístico Municipal, coa finalidade de facilitar a elaboración e tramitación dos plans de ordenación municipal e polo tanto, o desenvolvemento sostible do noso territorio.
- A realización de actuacións de mellora de contornos urbanos, de accesibilidade e supresión de barreiras arquitectónicas e de equipamentos públicos que teñan por finalidade a revitalización do territorio e o reequilibrio territorial para a posta en valor do plan HURBE.

Realizaranse unha serie de actuacións en zonas de especial valor en espazos de relación pública, co fin de contribuír ao desenvolvemento local desas zonas e poñer a disposición dos seus habitantes os valores de ditos espazos. Trátase de preservar, conservar e/ou transformar, segundo o caso, determinadas espazos urbanos, a través de medidas puntuais e específicas para cada zona para a creación de riqueza e, en consecuencia, contribúan a unha maior calidade de vida dos seus cidadáns. As actuacións realizaranse coa colaboración dos concellos, xa que son as administracións máis próximas ao territorio e aos cidadáns, mediante o desenvolvemento dos programas de equipamentos públicos, de humanización de rúas e de urbanización e mellora de espazos públicos, para dar cobertura ás necesidades da cidadanía.

O obxectivo é que, ata o ano 2016, o 50 % de concellos de Galicia sexan beneficiarios dunha axuda.

SECRETARÍA XERAL DE CALIDADE E AVALIACION AMBIENTAL

As liñas de acción que presiden os orçamentos da Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental son:

- Dar continuidade á progresiva consecución do Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2020, respondendo de xeito decidido ás demandas comunitarias en materia de prevención da xeración de residuos e á promoción da reutilización, reciclaxe e recuperación dos xerados, co fin de acadar un modelo de xestión sostible, que reduza o seu impacto ambiental.
- Seguir avanzando na dotación á comunidade autónoma dos equipamentos, sistemas e infraestruturas necesarias que garantan unha axeitada xestión de residuos no noso territorio, apostando pola autosuficiencia territorial e a redución dos custos de transporte.
- Fomentar a recollida selectiva en orixe como estratexia para obter materiais de calidade que teñan saída no mercado da reciclaxe.
- Aprobar o Plan de Xestión de Residuos Industriais de Galicia 2015-2020 co fin de promover unha política adecuada de xestión destes residuos na comunidade autónoma diminuíndo a súa xeración e impulsando o seu correcto tratamento conforme á xerarquía de xestión establecida na directiva marco de residuos e en coherencia coas estratexias de cambio climático.
- Potenciar os medios que garantan a calidade e transparencia da información, o que permitirá facer un seguimento dos resultados da planificación, comparando modelos de xestión cara á análise da súa eficiencia.
- Seguir aprofundando na incorporación da variable ambiental nos procedementos de aprobación dos plans e programas, mediante a súa avaliación ambiental estratéxica, de acordo ao establecido nas directivas comunitarias.
- Reducir o impacto das actividades no medio ambiente, mediante accións que tendan a conseguir unha mellora ambiental a través da prevención e o control dos incumprimentos que impliquen un maior risco para as persoas e o medio ambiente.
- Adaptar os condicionados ambientais das grandes instalacións industriais ao establecido na directiva de emisións industriais.
- Mellorar a eficacia e a capacidade de analítica do Laboratorio de Medio Ambiente de Galicia automatizando os seus procesos analíticos e de xestión e mantendo e ampliando o seu alcance de acreditación.
- Manter e impulsar as redes de observación meteorolóxica, oceanográfica e de calidade do aire, así como a certificación dos seus sistemas de xestión da calidade segundo a norma ISO9001.
- Impulsar a dispoñibilidade de todos os datos das redes de observación na web mediante protocolos estándar (SOS, Thredds, etc), así como en produtos que permitan a rápida consulta polos usuarios.
- Mellorar a predición de fenómenos de contaminación atmosférica e de adversos meteorolóxicos.
- Elaborar alertas por observación (rachas de vento, choivas intensas, sarabia, raios, neve, etc) con avisos á carta para aplicacións móbiles, redes sociais, protección civil, DGT, portos, agricultores, etc.

DIRECCIÓN XERAL DE CONSERVACIÓN DA NATUREZA

Na Dirección Xeral de Conservación da Natureza, constitúen as principais liñas de acción do seu orzamento:

- A conservación, protección e impulso dos espazos naturais protexidos, que persigue garantir a protección, conservación e posta en valor dos espazos naturais de maior valor ecolóxico, asegurar o mantemento e a coherencia da Rede Natura 2000, e promover o uso sostible das áreas protexidas.
- A conservación da biodiversidade: comprende accións encamiñadas á adecuada protección e conservación das especies de flora e fauna silvestres, especialmente daquelas incluídas no catálogo galego de especies ameazadas. Accións necesarias para garantir a correcta aplicación das Directivas comunitarias de hábitats e aves, ámbalas dúas orientadas ao mantemento nun estado de conservación favorable dos hábitats e das especies incluídas nos seus anexos.
- O desenvolvemento sostible nos espazos naturais protexidos: impulsar medidas de desenvolvemento socioeconómico dos espazos naturais que compoñen a Rede Galega de Espazos Protexidos mediante o fomento do uso público e o turismo sostible a través de medidas de apoio ao desenvolvemento socioeconómico da poboación das áreas de influencia dos parques naturais e do parque nacional.
- A divulgación e difusión da natureza: ten por obxecto transmitir á sociedade a transcendencia da conservación da natureza para o seu benestar social e para o desenvolvemento e por outra contribuír activamente ao panorama internacional en materia de áreas protexidas.
- A protección dos recursos cinexéticos e piscícolas: conleva a promoción, defensa e protección dos valores biolóxicos que ten o medio acuático continental, así como, a recuperación das especies cinexéticas e a adecuada xestión das poboacións silvestres, posibilitando un equilibrio que faga factible o desenvolvemento de todas as especies que conviven no mesmo medio.

II.2. DOS ORGANISMOS AUTÓNOMOS

INSTITUTO DE ESTUDOS DO TERRITORIO (IET)

Os obxectivos, liñas de acción e actuacións básicas do Instituto de Estudos do Territorio para o ano 2016 son:

- Continuarase co Plan de seguimento das Directrices de ordenación do territorio de Galicia e da sustentabilidade territorial, de acordo co disposto no Decreto 176/2013, do 21 de novembro.
- Continuarase coa tramitación do Plan territorial integrado da Bacía do Eume.
- Seguiranse desenvolvendo os Instrumentos da Paisaxe: dentro do Atlas das Paisaxes de Galicia, rematarase a tramitación dos catálogos da paisaxe e iniciárase a redacción e tramitación das directrices da paisaxe.
- Desenvolverase normativamente outros aspectos da lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia, en especial no que atinxe aos instrumentos de xestión, ordenación e protección.
- Dentro do Plan de Formación e Divulgación, continuarase co Plan Proxecta, en colaboración coa Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.
- Continuarase a colaboración co Instituto Geográfico Nacional para compartir información xeográfica e territorial, dentro dun novo marco de colaboración.
- Continuarase coas labores de desenvolvemento do Plan de xestión da Infraestrutura de datos espaciais de Galicia (IDEG) o do Sistema de Información Xeográfica (SIX) corporativo en colaboración coa AMTEGA, así como coa administración, secretaría e as labores técnicas dos grupos de traballo da Comisión de Coordinación de SIX e Cartografía (CCSIXC).
- Procurarase converter a información xeográfica nun instrumento fundamental para mellorar a información e a súa coordinación á hora de obtela. Procurarase atender ás necesidades nesta materia das Administracións Autonómica e Local.
- Continuarase coa tramitación de expedientes e informes en materia da paisaxe. En concreto emisión dos informes en materia de paisaxe, vinculantes para os instrumentos de ordenación do territorio, así como os informes de integración paisaxística previstos no artigo 51 do Plan de Ordenación do Litoral de Galicia, ademais dos que se emitan en contestación ás consultas sectoriais que se formulen dentro dos procedementos de avaliación de impacto ambiental de proxectos e avaliación ambiental estratéxica.
- Continuarase prestando asesoramento e apoio ao resto dos organismos en todas aquelas materias nas que é competente, e en especial á Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio.
- Continuarase coa labor emprendida na Estratexia da Paisaxe Galega, en particular coa colección da Paisaxe Galega e coa elaboración de novas guías de boas prácticas de integración paisaxística. En concreto editarase a guía de peches de Galicia.
- Continuarase co desenvolvemento do programa de participación cidadán "somos paisaxe".
- Entrará en vigor o Decreto polo que se aproba o Regulamento de ordenación da actividade cartográfica de Galicia.

II.3. DAS ENTIDADES PÚBLICAS EMPRESARIAIS

ENTIDADE PUBLICA EMPRESARIAL AUGAS DE GALICIA

O Decreto 32/2012, do 12 de xaneiro, polo que se aproba o Estatuto da entidade pública empresarial Augas de Galicia que establece que as grandes liñas de actuación de Augas de Galicia diríxense nos seguintes sentidos:

- a) Utilización sustentable e racional da auga e contribución á preservación e mellora do medio ambiente e, en particular, dos ecosistemas acuáticos.
- b) Compatibilidade da xestión pública da auga coa ordenación do territorio, a actividade económica, a conservación e protección do ambiente e a restauración da natureza.
- c) Unidade de xestión e planificación da Demarcación Hidrográfica de Galicia-Costa.
- d) Participación das persoas usuarias, transparencia e información ao público en xeral.
- e) Eficacia na prestación dos servizos públicos de abastecemento, saneamento e depuración.
- f) Recuperación dos custos dos servizos relacionados coa auga, incluídos os custos ambientais, para acadar a suficiencia financeira do sistema no marco dun prezo asequible.
- g) Coordinación e cooperación entre as administracións públicas con competencias en materia de augas e obras hidráulicas.
- h) Garantía da calidade da subministración da auga urbana en defensa da saúde dos cidadáns e das cidadás.
- i) Solidariedade territorial nos investimentos en infraestruturas e de equidade social nas políticas tarifarias na prestación dos servizos da auga.

II.4. DOS CONSORCIOS AUTONÓMICOS

AXENCIA DE PROTECCIÓN DA LEGALIDADE URBANÍSTICA (APLU)

Para a fixación das principais liñas de acción para o período 2016 da Axencia de Protección da Legalidade Urbanística tivéronse en conta 3 premisas fundamentais:

- a) A recente e cada vez maior preocupación social pola materia urbanística e, mais en concreto, pola disciplina e potestade sancionadora neste eido. Non pode esquecerse que nos últimos anos desenvolvéronse ó longo da xeografía española actuacións xudiciais e policiais que puxeron en evidencia a existencia de numerosos ilícitos urbanísticos.

- b) A crecente importancia das políticas de ordenación do territorio e de protección do medio ambiente.
- c) A relación existente entre as competencias autonómicas e locais nesta materia, que esixe o exercicio coordinado do conxunto de potestades integradoras da mesma para un axeitado exercicio da competencia urbanística.

Sentado o anterior, o primeiro a destacar é que o obxectivo xenérico desta axencia céntrase principalmente en mellorar a vixilancia e inspección do territorio e a protección do litoral para velar polo cumprimento da legalidade urbanística. Partindo deste obxectivo xenérico as accións concretas a realizar son:

- A prevención e persecución das infraccións urbanísticas e de costas, mediante a realización de actuacións tales como a vixilancia e inspección do territorio para detectar obras en execución sen licenza municipal ou autorización autonómica; outorgar ó persoal formación especializada para mellorar a calidade e eficacia da disciplina urbanística, facilitando a súa participación en conferencias e cursos; a promoción de investigacións para determinar os feitos e identificar os presuntos responsables da comisión de infraccións graves ou moi graves; a paralización e/ou incoación prioritaria e urxente de expedientes de reposición da legalidade de obras en curso de execución sen licenza municipal ou autorización autonómicas preceptivas e cuxo prazo de caducidade estea próximo a cumprirse; a imposición de multas coercitivas no caso de incumprimento voluntario da orde de demolición ou a súa execución subsidiaria transcorrido un ano dende a súa executividade.
- A consecución da máxima coordinación, colaboración e participación dos concellos para a consecución de óptimos resultados no eido do urbanismo, mediante a realización de actuacións tales como a vixilancia do cumprimento por parte dos concellos do seu deber de revisar licencias contrarias ó ordenamento xurídico; dar a coñecer a actividade e as funcións da axencia ós concellos galegos non adheridos á mesma ou o asesoramento ós concellos na interpretación da normativa urbanística.

E que, en última instancia, toda a actuación da Administración pública diríxese á protección do benestar dos cidadáns e, en materia urbanística, esta finalidade última da actividade administrativa maniféstase na promoción do seu dereito a un medio urbano e rural axeitado para o desenvolvemento da persoa, consonte ao disposto no artigo 45 da Constitución Española de 1978, na Lei 9/2002, do 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia e na Lei 22/1988, do 28 de xullo, de Costas.

II.5. DAS SOCIEDADES MERCANTÍS PÚBLICAS AUTONÓMICAS

SOCIEDADE GALEGA DE MEDIO AMBIENTE DE GALICIA (SOGAMA)

A Sociedade Galega do Medio Ambiente (SOGAMA) é unha empresa pública autonómica que se adica principalmente á xestión e tratamento dos residuos urbanos producidos no territorio galego.

Orientadas á protección, conservación e coidado do medio ambiente no seu conxunto, as súas liñas de acción céntranse:

- En dar un tratamento axeitado a todos os residuos que recibe, fomentando a valorización material dos mesmos e naqueles nos que non é posible, valorizando enerxeticamente os mesmos coas máximas garantías ambientais.
- Na concienciación e divulgación ambiental, a través de campañas educativas relacionadas coas boas prácticas na prevención e menor produción de residuos en orixe, a recollida selectiva, o aforro enerxético e o transporte limpo.
- Na promoción da compostaxe doméstica.
- Na participación en proxectos de innovación tecnolóxica ambiental.
- No fomento do transporte sostible para os residuos urbanos, apostando polo ferrocarril, como medio máis eficiente, fiable e respectuoso co medio ambiente.
- Na colaboración coas universidades galegas a través da docencia en másters e cursos específicos de postgrao vencellados ao medio ambiente.
- Ampliacións das instalacións do Complexo Medioambiental de Cerceda co obxectivo de que os residuos urbanos teñan valorización material e enerxeticamente os que se poidan, e enviando unicamente o vertedoiro os improprios ou desbotables. Esta ampliación permitirá poder tratar máis de 750.000 Tm de residuos.

III. ORZAMENTO DE GASTOS POR PROGRAMA

III.1. PROGRAMAS DE GASTO

III.1.1. PROGRAMA 521A - URBANISMO:

A. DESCRIPCIÓN DO PROGRAMA

O contido do programa é o desenvolvemento das actuacións necesarias para converter o territorio nun factor protagonista da competitividade e da igualdade e polo tanto nun axente activo de desenvolvemento económico e de cohesión social, e conseguir, mediante as oportunas intervencións de regulamentación sobre os usos do solo e accións de construción de edificacións, unha maior calidade de vida para os cidadáns.

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

A súa execución presentase para dar solución as seguintes necesidades:

- De ordenación e planificación das actividades humanas sobre o territorio, pola carencia de figuras de ordenación do territorio e de plans de ordenación municipal que están a impedir o desenvolvemento ordenado do territorio e a aplicación de criterios de crecemento sostibles.
- De implicación de todos os axentes sociais intervenientes para lograr, a través da cohesión social, o impulso de xeito decidido aos plans aprobados.
- De fomento de iniciativas que contribúan a incrementar o interese dos suxeitos implicados para axilizar a xestión e posta en valor do contido dos plans e programas.
- De humanización das vilas de Galicia tendo en conta o modelo social de integración cidadá de persoas nativas e inmigrantes para buscar o achegamento dos entramados urbanos aos seus habitantes mediante a adecuación e creación de espazos públicos para as necesidades vixentes.
- De actividades de formación e orientación de profesionais e equipos colaboradores para concienciar aos cidadáns sobre a importancia da planificación e ordenación do territorio no benestar e na calidade de vida.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

O ámbito de aplicación das actuacións do programa abarcan a totalidade do territorio da comunidade autónoma o que determina o seu carácter universal.

Coa implantación das actuacións que se propón pretendese acadar o seguinte resultado:

Un territorio convertido en axente activo de desenvolvemento económico e cohesión social, un maior respecto co medio ambiente e, en definitiva, mellores condicións de

habitabilidade e benestar no contorno de relación social dos residentes na nosa comunidade, conservando e mellorando o necesario equilibrio de relación home-natureza.

DETALLE DA SITUACIÓN DE PARTIDA

A situación actual, dende a premisa do obrigado cumprimento da ordenación do territorio e da planificación urbana, está determinada polos seguintes datos significativos, por unha parte o feito de que mais do 62% dos concellos de Galicia están redactando o seu planeamento municipal e de feito, a Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, xa ten comprometido axudas económicas a práctica totalidade das entidades municipais para o cumprimento do obxectivo de que o planeamento acade a todo o territorio da comunidade autónoma o que se pretende para o horizonte de 2016-2019.

Por outro lado, a continuación con actuacións do plan Hurbe como elemento revitalizador do territorio e do reequilibrio territorial mediante a realización dunha serie de actuación en espazos de relación pública, co fin de contribuír ao desenvolvemento local desas zonas e poñer a disposición dos seus habitantes os valores de ditos espazos. Durante os últimos anos asináronse mais de 90 acordos de colaboración con concellos, 28 % do total.

Así mesmo cabe sinalar as execucións en investimento inmaterial relativas a investigación e divulgación de estudos en materia de urbanismo.

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

O marco legal de desenvolvemento das actuacións do programa de urbanismo ven determinado, por un lado, polo establecido na lexislación de ordenación do territorio e urbanística en canto ás subvencións para a redacción do planeamento urbanístico as entidades locais e, por outro polos acordos de colaboración para a posta en valor do plan Hurbe que se enmarcan no disposto pola lexislación de Réxime Local en canto lle corresponde á comunidade autónoma, a prestación da cooperación e asistencia activa que as entidades locais puideran precisar para o eficaz cumprimento das súas tarefas, podendo levar a cabo mediante subvencións eventuais ou continuas e a subscripción de convenios as relacións de colaboración e cooperación económica. Cabe así mesmo mencionar a Lei 9/2007, do 13 de xuño, de subvencións de Galicia e o seu Regulamento como instrumentos normativos para desenvolver as actuación do contido do programa.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

Co desenvolvemento do programa preténdese a consecución da finalidade prevista, que se describe do seguinte xeito:

- Manter e mellorar as iniciativas de fomento da redacción de figuras de planeamento municipal e supramunicipal, mediante axudas económicas e colaboracións coas corporacións e/ou outros entes locais da Comunidade Autónoma de Galicia.

- Fomentar a elaboración de planeamento sectorial para desenvolvemento e planificación de actuacións, sobre partes do territorio, que pola súas especificidades o requiran.
- Incentivar a dispoñibilidade de planeamento urbanístico municipal, mediante o financiamento da execución de actuacións de construción e mellora do contorno construído, mediante colaboracións cos concellos da nosa comunidade.
- Mellorar a calidade do ambiente urbano, mediante a implantación de edificios e outras infraestruturas de equipamentos en lugares estratéxicos definidos en colaboración coas entidades locais e comarcais.
- Colaborar con órganos e entidades para dispoñer de información territorial actualizada a disposición de todos os cidadáns.
- Dotar á Secretaría Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo dos medios e recursos técnicos axeitados para o desenvolvemento das súas funcións.

Para a consecución destes obxectivos prevese a convocatoria pública de ordes de axudas dirixidas aos concellos para a redacción do seu planeamento urbanístico, a selección de actuacións para incluír no Plan Hurbe e formalización dos correspondentes acordos para a súa posta en valor. Con todo isto dáse solución a problemas concretos ao poñer a disposición da cidadanía as infraestruturas do Plan Hurbe e de instrumentos de planeamento ás corporacións locais para un desenvolvemento harmónico das actuacións sobre o territorio.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUCENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	X

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Secretaría Xeral de Ordenación do Territorio e Urbanismo

III.1.2. PROGRAMA 541A - DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE MEDIO AMBIENTE:

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

A finalidade do programa é o funcionamento e a coordinación dos servizos centrais e periféricos (xefaturas territoriais), tanto no que atinxe aos medios humanos como aos materiais e de organización, actuando de soporte básico para a execución do resto dos programas da consellería, co obxectivo de acadar maiores cotas de efectividade e racionalidade administrativa e de prestar un servizo público de calidade aos cidadáns que se relacionan coa administración competente en materia medioambiental.

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

As actividades que desenvolve céntranse na dirección, coordinación e control nas áreas de actividade competencia da consellería e, máis en concreto:

- Na preparación, licitación e adxudicación dos expedientes de contratación pública competencia da consellería.
- Na xestión e administración dos recursos económicos da Secretaría Xeral Técnica.
- Na xestión de gastos de persoal e de funcionamento dos servizos centrais e periféricos.
- Na xestión e control dos convenios e protocolos nos que sexa parte a consellería.
- No estudo e tramitación dos anteproxectos e proxectos de disposicións de carácter xeral que elaboren os distintos centros directivos, así como a coordinación das funcións xurídico-administrativas que desenvolvan as distintas unidades da consellería.
- Na coordinación dos servizos e centros administrativos dependentes da consellería.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

As actuacións financiadas con este programa de gasto están orientadas a atender as necesidades de funcionamento dos servizos administrativos da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, o que redundará en beneficio dos cidadáns demandantes dos servizos prestados por este departamento.

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

- Decreto 129/2015 do 8 de outubro polo que se fixa a estrutura orgánica das Consellerías da Xunta de Galicia.
- Decreto 44/2012, do 19 de xaneiro, modificado polo Decreto 115/2014, do 11 de setembro, polo que se fixa a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas.
- Orde do 15 de marzo de 2012 sobre delegación de competencias no secretario xeral técnico e noutros órganos da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

As actividades nas que se concreta este programas son:

- Xestión do persoal da consellería.
- Xestión do gasto asociado ao funcionamento operativo dos servizos administrativos.
- Coordinación dos servizos e centros administrativos dependentes da consellería co fin de acadar un funcionamento máis eficiente dos servizos, evitando duplicidades.
- Coordinación e tramitación da produción normativa da consellería e dos entes do sector público adscritos a este departamento.
- Avanzar na centralización da contratación administrativa da consellería.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	X

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Secretaría Xeral Técnica

III.1.3. PROGRAMA 541B - CONSERVACIÓN DA BIODIVERSIDADE E POSTA EN VALOR DO MEDIO NATURAL:

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

Contribuír á conservación do medio, do patrimonio natural e da biodiversidade dunha forma compatible co desenvolvemento das actividades humanas, é unha obriga que o goberno debe garantir. Ningunha actividade humana pode prescindir da compoñente ambiental, porque constitúe o medio sobre a que se sustenta.

A rede Galega de Espazos Protexidos, a súa xestión e conservación constitúe, en esencia, o eixo básico sobre o que pivota a acción da Administración pública, consciente da necesidade de dotala de réximes xurídicos axeitados, acompañados de medidas activas de conservación, restauración e posta en valor.

Merece especial atención para este próximo exercicio 2016 o avance nas medidas establecidas no Plan de ordenación dos recursos naturais da Rede Natura 2000 de Galicia coñecido como Plan Director.

A conservación da vida silvestre como expresión da preservación dos elementos da biodiversidade constitúe así mesmo un obxectivo básico. Nos últimos anos a produción normativa e a implementación de instrumentos e ferramentas ao servizo da conservación das especies ten sido abundante, e isto suxire a necesidade de planificar e establecer as medidas axeitadas para garantir a conservación das especies tendo en conta a prioridade das máis ameazadas. Neste senso, seguiranse impulsando os instrumentos de planificación para a conservación e recuperación de especies ameazadas e implementando as medidas de conservación e recuperación aprobadas.

Protexer activamente os animais domésticos e salvaxes en catividade e afondar nas políticas e accións de benestar animal co desenvolvemento de campañas de sensibilización, centradas na importancia de eliminar as prácticas de maltrato animal así como na procura de acadar mellores resultados de adopción facilitando o traballo que están a desenvolver outros órganos con competencias na materia como os concellos, ou polas protectoras de animais, é un obxectivo claro para este próximo exercicio.

Como eixo transversal relacionado coa utilización da divulgación, a información, a educación e sensibilización ambiental, como elemento de fomento da participación pública no contexto do dereito constitucional de gozar dun medio axeitado. A difusión permite mellorar o coñecemento da poboación, e en consecuencia, mellorar o esquema de valores e actitudes coa conservación do ambiente.

A demanda de recreo sobre o medio natural constitúe tamén unha demanda cidadá. Trátase de proporcionar espazos de lecer a través da natureza, garantidas ademais baixo o concepto da suficiente calidade e baixo a mínima afección ao medio.

Por outra banda, o programa 54 I B contempla tamén as necesidades relativas á aplicación de políticas preventivas, funcións de policía e vixilancia, control e prevención de impactos no medio natural, para o que é preciso dispor dunha adecuada dotación de medios humanos e materiais.

Por último, este programa tamén promove o ordenado aproveitamento das especies da fauna cinexética e piscícola nas augas continentais, asegurando unha xestión sostible.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

Ademais da poboación en xeral:

- Á poboación residente no medio rural, con especial incidencia nos residentes na área de influencia dos espazos protexidos.
- Ás Corporacións Locais.
- Aos visitantes dos espazos naturais.
- Ás sociedades protectoras de animais domésticos.
- Ás sociedades e entidades colaboradoras e representativas da actividade cinexética e piscícola.
- Aos colectivo de gandeiros, agricultores e silvicultores.

DETALLE DA SITUACIÓN DE PARTIDA

A conservación do Patrimonio Natural e a Biodiversidade en Galicia ten como escenario común fundamental a súa grande heteroxeneidade, expresada por unha banda na variabilidade das características bioxeográficas e socioecolóxicas, pero tamén, na conxunción de características e factores derivados; por unha banda, dos aspectos ecolóxicos e xeográficos e por outra, nas iteracións humanas que afectan á práctica totalidade do territorio, e que teñen na configuración territorial de Galicia o seu aval máis significativo.

Galicia amosa sen dúbida, un perfil crecentemente urbano e unha translación da poboación dende o interior á costa, sen embargo non debemos de esquecer que o 90% do territorio é rural, e nel aséntase tamén unha importante porcentaxe da poboación total. Esta afirmación ten o seu aval máis significativo nas 26.892 entidades singulares de poboación con menos de 100

habitantes e os 198 municipios con menos de 5.000 habitantes dun total dos 314 dos concellos galegos.

O territorio galego amósase ademais como un escenario complexo, no que a demanda de bens e servizos ten unha correlación directa coa dispersión da poboación e coas necesidades estruturais. As características da propiedade, o alto peso do sector primario, a alta produtividade dos ecosistemas, as fortes demandas de solo para os usos agrarios, forestais ou urbanísticos, a gran dispersión da poboación ou a ocupación intensa dunhas áreas, que incrementan a demografía en termos relativos, fronte ao abandono propiciado polo éxodo rural noutras, configuran este territorio de fortes contrastes dun xeito significativo. Este contexto intensamente antropizado, cunha compoñente rural moi acusada, presenta unha forte dependencia entre as actividades coas que a biodiversidade coexiste e o equilibrio das poboacións silvestres depende, en grande medida, da existencia e da harmonización coas actividades que se desenvolven e manexan no territorio.

As políticas de conservación da natureza abórdanse desde a Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, e isto propicia un enfoque integrado das políticas do territorio. Moito do que queremos conservar hoxe, non se conservou só, é o resultado xestión, da racionalidade no uso e no aproveitamento dos recursos levados a cabo por persoas que desenvolven a súa actividade no territorio.

No ámbito das competencias da Dirección Xeral de Conservación da Natureza determínase a seguinte problemática a abordar:

- Deterioro da biodiversidade e do patrimonio natural.
- Representatividade das áreas protexidas en termos relativos no contexto español e comunitario.
- A excesiva complexidade para sacar adiante a planificación específica de instrumentos que fixen as normas de uso, xestión e desenvolvemento transversal dos espazos protexidos como Plans reitores de uso e xestión, plans de conservación...
- Estado incipiente de instrumentos de conservación dalgunhas especies de fauna e flora catalogadas. Poucos plans de conservación de especies, aprobados.
- Insuficiencia de infraestruturas, equipamentos e servizos de uso público que garantan o uso apropiado e sostible do medio natural, en especial, nos espazos naturais protexidos. Estas infraestruturas e equipamentos son a ferramenta básica na ordenación do uso público e ademais de ser insuficientes nalgúns casos non alcanzan a calidade necesaria. Cómpre, polo tanto, seguir coa dotación encamiñada a este fin que inclúa novos equipamentos e mellore a súa calidade.
- A oferta limitada dos servizos a visitantes nos espazos naturais protexidos constitúe unha debilidade.
- As áreas protexidas en xeral e os parques naturais en particular constitúen escenarios obxectivos de gran valor intrínseco para o desenvolvemento económico e social. De-

téctase a necesidade de apoio ás liñas de axudas necesarias para a promoción socioeconómica dos espazos naturais, o desenvolvemento sostible, a mellora da calidade de vida, o apoio ás oportunidades empresariais e o fomento e mellora das canteiras de emprego que constitúen un obxectivo de primeira magnitude.

- Necesidade de avanzar na transmisión de coñecemento e difusión dos valores do patrimonio natural e a biodiversidade, como ferramenta principal ao servizo da conservación e da poboación.
- Necesidade de mellorar a accesibilidade dos canles fluviais, eliminando obstáculos ao desprazamento da fauna acuática.
- Insuficientes plans de ordenación de ríos que activen as medidas a adoptar para conseguir un aproveitamento sostible das poboacións piscícolas e dos ecosistemas acuáticos.
- Necesidade de recuperación das poboacións de salmóns nalgúns cursos fluviais.
- Precísase apoio para a ordenación da actividade cinexética e piscícola e para paliar os ataques das especies cinexéticas ao gando e aos cultivos agrícolas, xa que estes xeran gran tensión social, polo que cómpre continuar coas liñas de axudas de carácter compensatorio para os afectados.
- Necesidade de mellorar a participación dos colectivos implicados na toma de decisións ambientais.
- Insuficiencia de medios para afrontar a necesidade crecente de informar plans, programas e proxectos que podan afectar á integridade dos espazos naturais, hábitats e especies ameazadas.

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

A décima Conferencia das Partes do Convenio sobre a diversidade biolóxica (CoPI0), celebrada en Nagoya (Xapón) en 2010, concluíu coa aprobación del Plan estratéxico mundial para a biodiversidade 2011-2020, o Protocolo de Nagoya sobre o acceso aos recursos xenéticos e participación xusta e equitativa nos beneficios que se deriven de súa utilización (Protocolo ABS), é unha estratexia de mobilización de recursos ao servizo da biodiversidade mundial. Neste momento, a UE impulsa a adopción da Estrategia Europea sobre a biodiversidade ata 2020. Este contexto, vai ter un reflexo nos marcos comunitarios de acción e nos regulamentos que desenvolven os fondos comunitarios.

Todas as actuacións previstas acomódanse aos principios do VI Programa de Acción Comunitaria en materia de medio ambiente, programa que resulta de especial interese como ferramenta de primeira importancia para acometer iniciativas de desenvolvemento sostible.

Por último, detállanse as disposicións legais que enmarcan as actuacións do programa:

I. Comunitaria

- Directiva 92/43/CEE do Consello, do 21 de maio de 1992, relativa á conservación dos hábitats naturais e da fauna e flora silvestres.

- Directiva 2009/147/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 30 de novembro de 2009, relativa á conservación das aves silvestres.

2. Estatal

- Real decreto 630/2013, do 2 de agosto, polo que se regula o Catálogo español de especies exóticas invasoras.
- Real decreto 139/2011, do 4 de febreiro, para o desenvolvemento do Listado de Especies Silvestres en réxime de protección especial e do Catálogo Español de Especies Ameazadas.
- Real decreto 1082/2008, do 30 de xuño, sobre ampliación das funcións e servizos da Administración do Estado traspasados á Comunidade Autónoma de Galicia, en materia de conservación da natureza (Parque Nacional Marítimo-Terrestre das Illas Atlánticas de Galicia).
- Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade.
- Real decreto 287/2002, do 22 de marzo, polo que se desenvolve a Lei 50/1999, do 23 de decembro, sobre o réxime xurídico da tenza de animais potencialmente perigosos.
- Lei 50/1999, do 23 de decembro, sobre o réxime xurídico da tenza de animais potencialmente perigosos.

3. Autonómica

- Decreto 80/2015, do 11 de xuño, polo que se aproba o Plan de Conservación do Monumento Natural da Praia das Catedrais.
- Decreto 30/2015, do 5 de febreiro, polo que se aproba o Plan de conservación do humidal protexido Lagoa e areal de Valdoviño.
- Decreto 10/2015, do 22 de xaneiro, polo que se modifica o Decreto 67/2007, do 22 de marzo, polo que se regula o Catálogo Galego de Árbores Senlleiras.
- Lei 8/2014, do 26 de setembro, de reforma da Lei 1/1993, do 13 de abril, de protección de animais domésticos e salvaxes en cativeiro.
- Decreto 37/2014, do 27 de marzo, polo que se declaran zonas especiais de conservación os lugares de importancia comunitaria de Galicia e se aproba o Plan director da Rede Natura 2000 de Galicia.
- Decreto 9/2014, do 23 de xaneiro, polo que se aproba o Plan de conservación da pílara das dunas (*Charadrius alexandrinus* L.) en Galicia.
- Decreto 75/2013, do 10 de maio, polo que se aproba o Plan de recuperación da subespecie lusitánica do escribano palustre (*Emberiza schoeniclus* L. subsp. *lusitanica* Steinbacher) en Galicia.
- Decreto 70/2013, do 25 de abril, polo que se aproba o Plan de recuperación do galápagos europeo (*Emys orbicularis* L.) en Galicia.
- Lei 13/2013, do 23 de decembro, de caza de Galicia.

- Decreto 167/2011, do 4 de agosto, por el que se modifica el Decreto 88/2007, do 19 de abril, polo que se regula o Catálogo galego de especies ameazadas e se actualiza o dito catálogo.
- Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.
- Decreto 88/2007, do 19 de abril, polo que se regula o Catálogo galego de especies ameazadas.
- Decreto 67/2007, do 22 de marzo, que se regula o Catálogo Galego de Arbores Senlleiras.
- Decreto 72/2004, do 2 de abril, polo que se declaran determinados Espazos como Zonas de Especial Protección dos Valores Naturais.
- Decreto 90/2002, do 28 de febreiro, polo que se regula a tenza de animais potencialmente perigosos na Comunidade Autónoma de Galicia e se crean os rexistros galegos de animais de compañía e potencialmente perigosos e de adestradores caninos.
- Decreto 284/2001, do 11 de outubro, polo que se aproba o Regulamento de caza de Galicia.
- Lei 9/2001, do 21 de agosto, de conservación da natureza.
- Decreto 153/1998, do 2 de abril, polo que se aproba o regulamento que desenvolve a Lei 1/1993, do 13 de abril, de protección dos animais domésticos e salvaxes en cativeiro.
- Decreto 130/1997, do 14 maio, polo que se aproba o regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continental.
- Lei 1/1993, do 13 de abril, de protección de animais domésticos e salvaxes en cativeiro.
- Lei 7/1992, do 24 de xullo, de Pesca fluvial.
- Decreto 149/1992, do 5 de xuño, polo que se aproba o Plan de Recuperación do Oso Pardo.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

Beneficios a acadar:

- Mantemento nun estado de conservación favorable de hábitats e especies mellorando o seu estado de conservación, de ser o caso.
- Lograr unha representación axeitada dos hábitats e das especies propios de Galicia que garanta a súa conservación activa dentro das políticas de espazos naturais protexidos consolidando unha rede de espazos protexidos nun estado adecuado de conservación.
- Ultimar a aprobación e aplicación dos instrumentos de planeamento dos espazos naturais protexidos.
- Posta en valor e desenvolvemento sostible social e económico dos territorios con marcado carácter ambiental.

- Mellorar a situación de apoio o desenvolvemento aos habitantes, empresas, ONG, entidades e institucións locais da área de influencia dos Parques Naturais, do Parque Nacional e dos espazos naturais protexidos, axudando a manter o tecido poboacional das áreas incluídas nos espazos.
- Dotar os espazos naturais das infraestruturas, equipamentos e servizos ambientais con suficiente oferta e calidade para o goce dos usuarios ordenando o uso sociorecreativo do medio natural compatibilizándoo coa súa conservación e garantindo un uso racional do medio natural acorde coas demandas dos usuarios e coa fragilidade dos ecosistemas.
- Mellorar a información e difusión da importancia do Patrimonio Natural e da Biodiversidade e garantir o goce, resaltando a importancia dos valores naturais e concienciando á cidadanía sobre a importancia de conservar a natureza.
- Mellorar o nivel socioeconómico das poboacións que están integradas nos espazos protexidos, fomentando actividades produtivas respectuosas co medio, e a distribución equitativa dos beneficios ambientais.
- Fomentar a participación das persoas e dos colectivos implicados na conservación do medio e na toma de decisións ambientais.
- Mellorar o benestar dos animais domésticos e salvaxes en cativeiro.
- Procurar o equilibrio das poboacións cinxéticas compatibilizándoas cos intereses de agricultores e gandeiros.

Actuacións a desenvolver.

I.- Conservación, protección e impulso socioeconómico de espazos naturais protexidos.

É preciso dar pulo aos obxectivos de conservación do Patrimonio Natural e da Biodiversidade nun contexto de desenvolvemento sostible adaptados aos estándares da conservación definidos polos marcos estratéxicos nacionais e internacionais.

Os principais obxectivos establecidos para o ano 2016 están orientados a seguir a traballar na liña que garanta a protección, conservación e posta en valor dos espazos naturais de maior valor ecolóxico, asegurar o mantemento e a coherencia da Rede Natura 2000, e promover o uso sostible das áreas protexidas, desenvolvendo e afianzando as medidas que inclúe o Plan director da rede natura 2000 de Galicia.

Existe a necesidade de actualizar o escenario normativo da conservación e o desenvolvemento sostible dos espazos naturais e da biodiversidade ás novidades xurídicas estatais e da UE.

As principais accións previstas son:

I.1.- Rede Natura.

A Rede Natura 2000 resultante do cumprimento da Directiva 92/43/CEE, está composta por 59 Zonas de especial conservación (ZEC), e 16 ZEPA, cunha superficie total de aproximadamente 390.000 ha, o que representa o 12,8% do total do territorio galego.

I.2.- Completar os sistemas de áreas protexidas.

I.2.1.- Rede de Parques Naturais de Galicia.

Na actualidade, a Rede de Parques Naturais de Galicia compóñena 6 Parques cunha superficie de 40.661 ha con excepcionais valores naturais e extraordinaria beleza.

Os Parques Naturais están encamiñados a multiplicar as oportunidades de desenvolvemento económico dos territorios e do seu contorno. É preciso dar relevancia á participación pública a través dos órganos establecidos como son as xuntas consultivas.

É preciso tamén dar un pulo á colaboración cos concellos en actuacións de conservación, rexeneración e mellora dos espazos con especial valor dos recursos naturais locais.

I.3.- Apoio socioeconómico ás áreas de influencia socioeconómica dos parques naturais e da Rede Natura 2000.

Un novo Programa de Desenvolvemento Rural de Galicia vai permitir mellorar e afianzar o establecido no anterior Programa, prestando especial atención a financiar accións de apoio ao desenvolvemento socioeconómico das áreas de influencia, tanto dos parques naturais como da Rede Natura 2000, e tamén para sufragar compensacións polo desenvolvemento de actuacións asociadas a limitacións establecidas nestes espazos de cara a garantir a súa conservación. Manteranse as subvencións encamiñadas aos investimentos non produtivos. Neste novo marco seguirase a impulsar axudas aos axentes do territorio de cara á mellora da paisaxe, prevención da erosión, aumento da biodiversidade, conservación de elementos patrimoniais, culturais e naturais característicos da paisaxe agraria galega, incluíndo tamén investimentos e axudas compensatorias por limitacións.

I.4.- A xestión do Parque Nacional.

Desde o ano 2008 a xestión do Parque corresponde á Xunta de Galicia. É preciso avanzar na planificación do Parque Nacional e seguir a proporcionar servizos aos visitantes que garantan a conservación e a calidade da visita, mellorando neste aspecto as infraestruturas do parque na

procura dunha menor presión do uso público. Tamén mellorar a xestión integral do espazo e aumentar a oferta educativa nun intento dun maior coñecemento e recoñecemento dos seus valores naturais. É preciso seguir no proxecto de eliminación de especies alóctonas, con especial énfase nas invasoras.

1.5.- A planificación dos espazos naturais.

Seguir a traballar no desenvolvemento das medidas que contempla o Plan Director da Rede Natura 2000, aprobado no 2014.

É necesario continuar co planeamento dos recursos naturais, con especial énfase nos plans reitores de uso e xestión e plans de conservación como base da conservación e do desenvolvemento sostible.

1.6.- Rede Galega de Reservas da Biosfera.

A concepción actual das Reservas da Biosfera vai máis alá dos espazos protexidos sendo unha ferramenta que vincula a conservación da biodiversidade co desenvolvemento socioeconómico para o benestar da humanidade. No escenario actual, as Reservas da Biosfera son xurisdición das Comunidades Autónomas nas que se localizan, que adoptarán as medidas necesarias para mellorar o seu funcionamento. Os obxectivos e directrices aparecen recollidos nos art. 65, 66, 67 da Lei 42, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade.

2.- Conservación da biodiversidade.

As accións para a conservación da biodiversidade encádranse no contexto normativo derivado da Lei 42/2007 de conservación do patrimonio natural e da biodiversidade, que ten por obxecto “a conservación do medio natural e os seus recursos, así como a xestión sostible dos espazos naturais e a flora e fauna silvestres, ademais da xea, da Comunidade Autónoma de Galicia”, que se inspira nos principios da estratexia galega para a conservación e o uso sostible da biodiversidade: información, formación, participación e coordinación.

Efectuaranse distintas accións encamiñadas á adecuada protección e conservación das especies de flora e fauna silvestres, especialmente daquelas incluídas no catálogo galego de especies ameazadas. Así mesmo, continuarase coas accións necesarias para garantir a correcta aplicación das directivas comunitarias “hábitats” e “aves”, orientadas ao mantemento nun estado de conservación favorable dos hábitats e das especies.

No 2016 remataranse as actuacións comprometidas no proxecto LIFE+-MARGAL-ULLA relativo á conservación de especies.

2.1.- Plans de conservación de Especies Ameazadas.

O programa de conservación de especies ameazadas ten por finalidade acadar a supervivencia sostida a longo prazo no medio silvestre das especies de plantas e de animais que pola evolución das súas poboacións se atopan actualmente baixo ameaza de extinción na nosa comunidade autónoma. Durante o ano 2016 prevese continuar coa tramitación dos novos plans de conservación e recuperación de especies ameazadas.

2.2.- Control de especies exóticas invasoras.

A introdución de especies animais ou vexetais exóticas con comportamento invasor, está considerada como a segunda causa de extinción de especies e o segundo problema ambiental, por orde de magnitude. Esta problemática atinxe enormes danos económicos en sectores relevantes como a agricultura, a pesca, o sector forestal.

Desenvolvemento de medidas encamiñadas á erradicación ou ao control destas poboacións, así como a metodoloxía de avaliación de riscos destas especies.

É preciso avanzar así mesmo no desenvolvemento de plans de divulgación, detección temperá e actuación rápida fronte as especies que supoñen na actualidade un elevado risco, como é o caso da Reynoutria japónica.

2.3.- Protección de árbores senlleiras.

Con independencia das medidas establecidas para a protección de especies ou unidades taxonómicas como tales, a conservación da nosa biodiversidade vexetal pasa tamén pola protección de aqueles valores naturais, culturais, científicos, didácticos, estéticos ou paisaxísticos. Estes exemplares senlleiros representan un valioso legado e un valor natural na medida de que se trata de exemplares que subsistiron aos rigores dos tempos ou que contan cunhas particularidades especiais. Esta liña de conservación excede no seu ámbito de acción do campo estritamente biolóxico, ao incorporar o valor antropolóxico dende o punto de vista da estética e a sensibilidade do pobo ao seu entorno. O Decreto 67/2007 do 22 de marzo que se regula o Catálogo Galego de Árbores Senlleiras, no que se prevé a inclusión destas árbores e formación singulares coa finalidade de protexelos de posibles riscos e ameazas, garantindo a súa conservación.

Preténdese seguir avanzando na identificación de árbores senlleiras e na súa catalogación. Así mesmo está previsto avanzar, na liña do desenvolto no ano 2015, no que se aprobou a mo-

dificación do Decreto que o regula (Decreto 10/2015, do 22 de xaneiro, polo que se modifica o Decreto 67/2007, do 22 de marzo), na posta en valor e difusión do Catálogo.

2.4.- Rede galega de centros de recuperación de fauna silvestre.

É preciso seguir na liña de traballo establecida nos centros de recuperación de fauna, un por provincia, pola labor que se está a facer de recuperar especies e tamén como vehículo de educación e formación ambiental.

2.5.- Animais domésticos e salvaxes en cativeiro.

O obxectivo deste programa trata de mellorar o benestar dos animais domésticos e salvaxes en cativeiro en Galicia mediante:

- Desenvolvemento de actividades específicas e medidas encamiñadas á protección efectiva dos animais e contra o maltrato.
- Favorecer a participación doutras entidades protectoras de animais mediante un marco de apoio para institucións e ONG.
- Apoiar aos concellos na proteccións de animais domésticos.
- Sensibilización da poboación galega.

3. Divulgación e difusión da natureza.

Constitúe un eixo fundamental cuxo obxectivo pretende por unha parte transmitir á sociedade a transcendencia da conservación da natureza para o seu benestar social e para o desenvolvemento sostible e por outra contribuír activamente ao panorama internacional en materia de áreas protexidas.

É esencial que a sociedade coñeza e recoñeza os beneficios que as áreas protexidas proporcionan ao benestar e á saúde da poboación presente e futura.

É preciso comunicar estes beneficios o que permitirá un maior apoio aos esforzos de conservación.

Seguirase a traballar para trazar e afianzar vías de comunicación adecuadas para chegar ao público e mellorar a percepción social das áreas protexidas e dos compoñentes da biodiversidade. Melloras na rede de centros de visitantes dos parques, a atención educativa, o fomento das visitas guiadas, a investigación e a divulgación dos valores naturais que os espazos protexidos atesouran.

4. Os recursos cinexéticos e piscícolas.

A promoción, defensa e protección dos valores biolóxicos que ten o medio acuático continental constitúe un dos máis importantes valores que ten encomendada a Dirección Xeral de Conservación da Natureza. Nesa procura, está a desenvolver un amplo e variado programa de actuacións a prol das especies que habitan este medio natural, que van dende a mellora do hábitat no que se desenvolven, o reforzamento das súas poboacións, o seguimento sanitario, tanto das poboacións silvestres como as que son obxecto de cultivo, ata a axeitada xestión do seu aproveitamento.

En canto á actividade cinexética, seguirase apostando polo seu carácter social e polo seu papel como instrumento indispensable para a xestión das poboacións silvestres, posibilitando un equilibrio que faga factible o desenvolvemento de todas as especies que conviven no mesmo medio. A fonda transformación do monte galego imponse á Administración galega un esforzo intenso para procurar o mantemento de especies que sofren unha diminución moi grave das condicións do seu hábitat tradicional, namentres que outras máis favorecidas polo cambio, medran de xeito exponencial poñendo en perigo os equilibrios naturais.

A actuación administrativa neste eido, oriéntase no desingnio de contemplar estas dúas actividades como ferramentas de primeira orde para o desenvolvemento económico de amplas zonas do noso territorio, porque poden aportar unha axuda importante, para evitar a despoboación, o abandono e a depauperación de boa parte do rural galego.

4.1.- Recursos Cinexéticos.

Impúlsanse os programas de recuperación das especies cinexéticas, poñendo especial énfase no coello de monte e a perdiz, as dúas especies referentes da caza menor. Seguirase a traballar na procura de atallar enfermidades que afectan a estas poboacións, sobre todo respecto do coello de monte.

Mantéñense os programas de seguimento e control doutras especies de moito interese, como son o paspallás, cuxa caza só se autoriza na chaira limiá e máis a agacha, na que se está a colaborar con outras comunidades autónomas nun importante programa de xestión da especie a nivel europeo.

Propiciaranse as actividades de colaboración cos tecores e coas súas entidades representativas para a recuperación do hábitat e a mellora das poboacións cinexéticas.

Perante os reiterados e cada máis graves danos que causan algunhas especies cinexéticas nas producións agrarias, púxose en marcha un amplo programa de actividades, encamiñadas

a promover cambios legislativos da lexislación estatal competente para adecualas á situación actual, xunto con medidas de orde preventivo e paliativo. Especial énfase ponse na loita contra os danos do lobo. Ademais avanza na xestión da poboación do xabaril, da man dos actores implicados, e fundamentalmente da representación do sector agrario e cinexético.

Seguirase a potenciar a actividade cinexética como instrumento de desenvolvemento rural, pola súa particular virtualidade para xerar recursos, precisamente nos lugares nos que resulta máis necesaria, para fixar poboacións e xerar riqueza e emprego.

4.2.- Recursos Piscícolas.

Seguirase traballando no coñecemento e na investigación das diversas especies piscícolas e do seu hábitat, para mellorar as condicións do medio e procurar o incremento das súas poboacións naturais.

Así mesmo, seguirase coa elaboración de plans de ordenacións e xestión dos recursos piscícolas, como instrumentos básicos para a mellora dos nosos recursos piscícolas.

Prestarase especial atención ao programa de recuperación do salmón atlántico, especie raíña dos nosos ríos, e tamén do reo.

A pesca deportiva irá ordenándose dun xeito cada vez máis respectuoso cos valores de preservación do medio fluvial e da sostibilidade das poboacións que o habitan, avanzando na conformación de tramos de pesca sen morte. Neste esforzo de concienciación ecolóxica, seguirase a traballar da man das asociacións de pescadores, para facer con elas un esforzo de divulgación de formación dos valores naturais dos nosos ríos.

Seguindo as directrices europeas, por esta consellería ten posto en marcha un plan de xestión para a anguía, que durante o ano 2015 ten sido obxecto de post-avaliación. Durante o ano 2016 faranse as modificacións na normativa que se estipulen en Europa para garantir a supervivencia da especie.

Vaise continuar co seguimento, levado a cabo nestes últimos anos, de especies singularmente importantes e sobre as que convén facer un esforzo de conservación, polo seu valor biolóxico, como é o caso das alosas, sábalos e saboga, e do seu interese amais económico, como ocorre coas lampreas.

Avanza así mesmo na elaboración dunha lei de pesca actual, que se corresponda coa lexislación máis novedosa na materia e que permita incorporar a esta actividade sostible a xente nova, para garantir o necesario relevo xeracional.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUCENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	X

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Dirección Xeral de Conservación da Natureza

III.1.4. PROGRAMA 541D - CONTROL AMBIENTAL E XESTION DE RESIDUOS:

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

Un dos puntos fundamentais no que se centra este programa é a xestión de residuos.

Os obxectivos básicos da actual política de residuos da UE son previr os residuos e fomentar a reutilización, a reciclaxe e a recuperación para reducir o impacto ambiental. O obxectivo a longo prazo é que a UE se converta nunha sociedade da reciclaxe que se propoña coma obxectivo evitar os residuos e utilízalos como recurso, proporcionando un alto nivel de protección ao medio.

Respecto dos residuos domésticos o Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia 2010-2020 establece as bases para impulsar a súa xestión en Galicia cara un novo escenario máis

sustentable e acorde coa xerarquía de residuos marcada pola normativa, facendo especial fincapé na prevención e na valorización dos residuos.

O plan recolle os obxectivos marcados pola normativa vixente e establece novos marcos, especialmente en prevención e no despregue da recollida selectiva da fracción orgánica e no incremento do resto de recollidas, tanto en cantidade como en calidade.

Tamén ten en conta as particularidades do territorio galego (dispersión, multiplicidade de entidades poboacionais estruturas organizativas, etc.) á hora de deseñar os modos de xestión e a súa loxística, tanto no que se refire aos modelos de recollida propostos, como ás posibilidades tecnolóxicas das infraestruturas de tratamento para cada fracción.

Os obxectivos a alcanzar son:

- Estabilizar e reducir a produción de residuos en Galicia, en canto ao peso pero tamén en volume, diversidade e perigosidade, desaxustando a produción de residuos do crecemento económico.
- Fomentar a recollida selectiva en orixe, como estratexia para obter materiais de calidade que teñan saída no mercado da reciclaxe.
- Potenciar a xestión e recollida en orixe da fracción orgánica.
- Potenciar as recollidas comerciais en orixe.
- Potenciar o mercado da reciclaxe.
- Garantir a complementariedade de modelos.
- Desenvolver as infraestruturas precisas para tratar os residuos xerados, conseguir os obxectivos marcados e potenciar deste xeito a organización territorial, baixo criterios de suficiencia, proximidade, viabilidade ambiental e económica.
- Minimizar o vertido final en depósitos controlados, especialmente da fracción biodegradable e materiais recuperables.
- Prever a contaminación do solo e rexenerar os solos degradados.

Igualmente a produción e posterior xestión dos residuos industriais presenta impactos negativos sobre o medio, tanto polo seu volume, como polo seu potencial de conter substancias tóxicas e perigosas. Nas últimas décadas, como consecuencia dos cambios na actividade económica, a produción deste tipo de residuos en Galicia incrementouse considerablemente, situándose en torno aos 1,8 millóns de toneladas anuais, incluíndo residuos non perigosos (RNP) e residuos perigosos (RP).

Nesta liña, este Programa pretende dar unha resposta decidida ás esixencias formuladas pola Unión Europea, poñendo énfase no que se coñece como solucións a principio de liña para a xeración de residuos, orientadas a abordar o problema na súa orixe, mediante a minimización da súa xeración, seguindo a xerarquía marcada pola Directiva marco de residuos no tocante o seu tratamento.

Entre os obxectivos xerais neste tipo de residuos, destaca o de dispoñer dunha visión actualizada da situación da xeración e xestión de residuos industriais en Galicia, como presuposto esencial para establecer as prioridades de actuación en función do volume e perigosidade dos distintos tipos de residuos producidos conforme ás particularidades do tecido industrial galego.

Esta labor de diagnose ten unha fundamental importancia á hora de establecer as medidas concretas de redución en función dos distintos sectores produtivos e dos tipos de residuos producidos por cada un deles, co fin de minimizar, cuantitativamente, o volume, e cualitativamente, a perigosidade dos residuos xerados así como orientar os sistemas do tratamento cara a súa valorización.

Deste xeito debemos incidir principalmente naqueles sectores que producen máis residuos, sen deixar de lado sectores secundarios en termos de xeración de residuos pero cun importante peso económico en Galicia, como o agrialimentario ou o de transformación da madeira e transversalmente, abordar aqueles fluxos de residuos de orixe heteroxénea que presentan maiores dificultades de xestión pola dispersión na súa xeración, o que involucra maiores custos económicos e ambientais na súa xestión.

En consecuencia, neste programa encardínanse todas as actuacións da Xunta de Galicia en materia de control ambiental, ámbito no cal se buscará o obxectivo xeral de previr, reducir e controlar calquera tipo de contaminación, mellorando a avaliación ambiental e apoiando ás empresas nas tomas de decisións en relación coa minimización dos seus impactos.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

Seguindo o disposto no punto anterior, debemos distinguir dous ámbitos, un o referente á xestión de residuos e outro ao control ambiental.

1. Xestión de residuos:

En materia de prevención e redución da produción, as actuacións irán dirixidas tanto a produtores como consumidores, ao obxecto de propiciar un cambio progresivo nos procesos produtivos e nos hábitos de consumo así como nos modelos de xestión, promovendo un uso máis eficaz dos recursos.

As actuacións vinculadas á recollida selectiva en orixe de todas as fraccións terán como eixe fundamental as entidades locais, ás que tamén irán dirixidas as ampliacións das infraestruturas ambientais de tratamento de residuos.

2. Control ambiental:

As actuacións de mellora da avaliación ambiental incidirán de xeito claro nas entidades locais galegas así como no sector empresarial, ao potenciar a rápida resolución dos procedementos, dentro do rigor absoluto ao disposto na normativa ambiental.

O fomento das medidas dirixidas á prevención e redución da contaminación ambiental teñen como público obxectivo o sector empresarial galego coa finalidade última de garantir a calidade de vida da poboación galega.

DETALLE DA SITUACIÓN DE PARTIDA

Entre as conclusións da diagnose realizada da xestión de residuos domésticos en Galicia nos últimos anos destacan as seguintes:

- A baixa xeración per cápita de residuos en Galicia en comparación con outras comunidades autónomas e outros países da Unión Europea.
- Insuficiente información referente a xeración e recollida de residuos.
- Avance na recollida de vidro, pero non en papel e envases.
- Elevada porcentaxe de impropios na recollida selectiva da bolsa amarela e orgánica, o cal fai diminuír o potencial de recuperación de ambas fraccións e as súas posibilidades de aceptación no mercado da reciclaxe e/ou dos fertilizantes e emendas orgánicas no caso da orgánica.
- As posibilidades de optimización que ofrecen as plantas existentes grazas á implantación de melloras nos procesos de clasificación, tratamento e recuperación que permitan optimizar o rendemento das mesmas.
- A elevada dispersión territorial non fai aconsellable un modelo único de xestión, debendo incorporarse novas loxísticas para o medio rural onde algunhas recollidas selectivas teñen unha baixa eficiencia.
- Baixo nivel de desenvolvemento das recollidas a grandes xeradores.
- Necesidade de ampliar a xestión in situ, especialmente en lugares con elevada dispersión territorial e plantas de tratamento alonxadas, favorecendo o tratamento da fracción orgánica en plantas locais ou comarcais de compostaxe.
- Necesidade de mellorar a implantación e funcionamento dos Puntos Limpos, xa sexa mediante asesoramento técnico, instrumentos económicos, a publicación de boas prácticas de xestión, etc.

Os indicadores de seguimento do ano 2014 do Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia 2010-2020 máis salientables son:

- Xeración de residuos por habitante: 1,08 kg/hab/día.
- Xeración absoluta: 1.084.018 t.
- Incremento da valorización material ata o 12,8%.
- Diminución do rexeitamento, situándose no 42,1%.
- Respecto dos residuos industriais, no ano 2013 xeráronse en Galicia 1.881.627,6 t deste tipo de residuos o que supón preto dun 6,5% menos que a xeración do ano 2012 no que a produción se estimou en 2.010.948 t (excluíndo os VFU).

- Destes residuos 1.766.990,4 t son residuos non perigosos e 114.637,2 t son perigosos, o que supón que o 93,9% dos residuos industriais que se xeran son non perigosos.

En canto a distribución da xeración de residuos por provincias destaca A Coruña con practicamente a metade da produción (refino do petróleo e fabricación de aluminio). Lugo aumenta significativamente a taxa en relación aos residuos non perigosos, debido á importancia do sector da produción de aluminio na provincia.

A maior xeración de residuos non perigosos corresponde a Coruña (sector da produción de enerxía eléctrica e do refino de petróleo), seguida de Pontevedra (industria do automóbil, do papel, da extracción do granito e da madeira) con practicamente o 89% dos residuos producidos en Galicia.

O tratamento final dos residuos depende da súa perigosidade. En relación aos residuos perigosos, a estimación da valorización acada o 44% da produción estimada. Os non perigosos se valorizan ou reciclan maioritariamente, alcanzando cifras próximas ao 85,3%.

En Galicia se localizan 329 instalacións para a xestión de residuos industriais cunha capacidade de tratamento que supera os 5 millóns de t/ano (excluídas as plantas de clasificación).

Da capacidade total de tratamento final como valorización, algo máis dun millón de t/ano se corresponde coa capacidade de reciclaxe ou recuperación de metais e de compostos metálicos e algo máis de 3 millóns de t/ano a operacións de reciclaxe ou recuperación doutras materias inorgánicas.

En relación á capacidade de eliminación, na actualidade cóntase cunha capacidade de eliminación en vertedoiro de residuos perigosos de 453.000 t.

En base o anterior resulta necesario afondar na identificación das necesidades de tratamento e na proposta de novas plantas en función da tipoloxía de tratamento, nos obxectivos de redución e valorización así como nos mecanismos de xestión e control das actuacións nesta materia.

Así mesmo deben manterse os mecanismos necesarios para o control ambiental das actividades industriais galegas, tendo como obxectivo comprobar o grado de cumprimento da normativa ambiental e dos requisitos impostos nas autorizacións e avaliacións ambientais de proxectos, plans e programas, así como a detección de actuacións non autorizadas nin avaliadas pese a estar obrigadas a isto, buscando como fin un nivel elevado de protección do medio ambiente asegurando un desenvolvemento sustentable na Comunidade Autónoma de Galicia.

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

Este programa desenvólvese dentro do marco legal establecido por:

1. Normativa comunitaria.

- Decisión do Consello, do 19 de decembro de 2002, pola que se establecen os criterios e procedementos de admisión de residuos nos vertedoiros.
- Directiva 2008/1/CE do Parlamento Europeo e do Consello, de 15 de xaneiro de 2008, relativa á prevención e ao control integrado da contaminación.
- Directiva 2010/75/UE do Parlamento Europeo e do Consello de 24 de novembro de 2010 sobre as emisións industriais (prevención e control integrados da contaminación).
- Regulamento (CE) nº 1013/2006 do Parlamento Europeo e do Consello, de 14 de xuño de 2006, relativo aos traslados de residuos.

2. Normativa estatal.

- Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación.
- Lei 22/2011, do 28 de xullo, de residuos e solos contaminados.
- Lei 5/2013, do 11 de xuño, pola que se modifican a Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación e a Lei 22/2011, do 28 de xullo, de residuos e solos contaminados.
- Real decreto 1481/2001, do 27 de decembro, polo que se regula a eliminación de residuos mediante depósito en vertedoiro.
- Real decreto 1383/2002, do 20 de decembro, sobre xestión de vehículos ao final da súa vida útil.
- Real decreto 653/2003, do 30 de maio, sobre incineración de residuos.
- Real decreto 255/2003, do 28 febreiro, polo que se aproba o regulamento sobre clasificación, envasado e etiquetado de preparados perigosos.
- Real decreto 1619/2005, do 30 de decembro, sobre a xestión de pneumáticos fora de uso.
- Real decreto 110/2015, do 20 de febreiro sobre residuos de aparatos eléctricos e electrónicos.
- Real decreto 679/2006, do 2 de xuño polo que se regula a xestión dos aceites industriais usados.
- Real decreto 508/2007, do 20 de abril, polo que se regula o subministro de información sobre emisións do Regulamento E-PRTR e das autorizacións ambientais integradas.
- Real decreto 105/2008, do 1 de febreiro, polo que se regula a produción e xestión dos residuos de construción e demolición.
- Real decreto 106/2008, do 1 de febreiro, sobre pilas e acumuladores e a xestión ambiental dos seus residuos.
- Real decreto 815/2013, do 18 de outubro, polo que se aproba o Regulamento de emisións industriais e de desenvolvemento da Lei 16/2002, do 1 de xullo, de prevención e control integrados da contaminación.

- Orden MAM/304/2002, do 8 de febreiro, pola que se publican as operacións de valoración e eliminación de residuos e a lista europea de residuos.
  - Orden INT/624/2008, do 26 de febreiro, pola que se regula a baixa electrónica dos vehículos descontaminados ao final da súa vida útil.
3. Normativa autonómica.
- Lei 1 /1995, do 2 do xaneiro de 1995 de Protección ambiental de Galicia.
  - Lei 8/2002, do 18 do decembro, de protección do ambiente atmosférico de Galicia.
  - Lei 10/2008, do 3 do novembro, de residuos de Galicia.
  - Decreto 156/1995, de 3 de xuño de Inspección ambiental.
  - Decreto 174/2005 do 9 de xuño, polo que se regula o réxime xurídico da produción e a xestión de residuos e o Rexistro Xeral de Produtores e Xestores de Residuos de Galicia.
  - Decreto 59/2009, do 26 de febreiro, polo que se regula a rastrexabilidade dos residuos.
  - Decreto 125/2012, do 10 de maio, polo que se regula a utilización de lodos de depuradora no ámbito do sector agrario na Comunidade Autónoma de Galicia.
  - Orden do 30 do maio de 1996, pola que se regula o exercicio da inspección ambiental única e a tramitación de denuncias ambientais, á súa vez modificada polas ordes do 15 de novembro de 1999 e 13 de marzo de 2000.
  - Orden do 20 de xullo de 2009, pola que se regula a construción e a xestión dos vertedoiros no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia.
  - Instrución técnica de residuos ITR/01/08, do 8 de xaneiro de 2008, da Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental, referente á elaboración de solos (tecnosolos) derivados de residuos.

Dentro do planeamento debe destacarse o encadre do boa parte das actuacións deste programa no Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2020.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

I. Xestión de residuos:

Neste eido continuarase coa progresiva implantación do Plan de Xestión de Residuos Urbanos de Galicia 2010-2020 así como con actuacións que se estenden a diferentes ámbitos:

- Prevención e redución da produción, partindo dunha política de comunicación a todos os niveis (produtores, consumidores, entidades locais, etc) propiciando un cambio progresivo nos procesos produtivos e nos hábitos de consumo así como nos modos de xestión, promovendo un uso máis eficaz dos recursos.
- Fomento da recollida selectiva en orixe de todas as fraccións, promovendo o mercado da reciclaxe a través do aumento da dispoñibilidade de información.

- Ampliación das infraestruturas ambientais de tratamento de residuos da nosa comunidade.
- Así dentro dos Plans Impulsa Lugo e Ourense continuarase coa construción de novos puntos limpos nestas provincias o que permitirá ampliar a prestación deste servizo a unha maior porcentaxe de poboación.
- Fomento da formación e concienciación co fin de implicar á cidadanía e ás distintas organizacións nas actuacións de xestión de residuos, maximizar a implicación e os coñecementos da poboación e dos xestores.
- Potenciar os medios que garantan a calidade e transparencia da información, a través da creación dun sistema compartido e homoxéneo de información estatística, que estea a disposición da poboación e que sexa facilmente comprensible.

2. Control ambiental:

- Potenciar unha cultura medioambiental nas actividades tendente a fomentar os sistemas de autocontrol ou xestión ambiental, incidindo no enfoque preventivo.
- Reducir o impacto das actividades no medio ambiente, mediante accións que tendan a conseguir unha mellora ambiental a través da prevención e o control dos incumprimentos que impliquen un maior risco para as persoas e o medio ambiente.
- Promover a calidade, competencia técnica e mellora continua.
- Mellorar a avaliación ambiental, garantindo que as declaracións de impacto ambiental, así como as autorizacións ambientais integradas, sexan resoltas no menor tempo posible e dentro do rigor absoluto ao disposto na normativa ambiental.
- Fomentar a introdución nas empresas de novas tecnoloxías dirixidas á prevención e redución da contaminación ambiental, en particular a redución dos residuos e emisións de gases efectos invernadoiro, así como á implantación de sistemas de xestión e control ambiental.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUCENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	

Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	X

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Secretaría xeral de Calidade e Avaliación Ambiental

III.1.5. PROGRAMA 541E - COÑECEMENTO DO MEDIO AMBIENTE E FOMENTO DA SUSTENTABILIDADE:

A. DESCRICIÓN DO PROGRAMA

NECESIDADE QUE TRATA DE ATENDER O PROGRAMA

Este programa de gasto da cobertura, principalmente a dúas necesidades fundamentais.

Unha banda, a través do Instituto de Estudos do Territorio (IET), á protección, xestión e ordenación da paisaxe de Galicia, ao estudo e análise do territorio e na elaboración, mantemento e actualización da información xeográfica e cartográfica necesaria para o desenvolvemento de estes estudos, así como á promoción da cultura da sustentabilidade territorial fomentando a sensibilidade da cidadanía sobre o medio ambiente, o territorio e a paisaxe.

As políticas públicas en materia de ordenación do territorio incardínanse e atopan a súa xustificación na Axenda Territorial Europea 2020, que ten por obxecto a planificación do territorio cara a constitución dunha política común de cohesión.

A Lei de protección da Paisaxe de Galicia constitúe o marco de referencia para o desenvolvemento das políticas encamiñadas á protección, ordenación e xestión da paisaxe, así como á sensibilización cidadá.

A lei establece unha serie de instrumentos que se teñen que desenvolver a partires das prioridades definidas na Estratexia da Paisaxe Galega do ano 2011, revisada no ano 2014, e que implica a elaboración do Atlas das Paisaxes de Galicia, como conxunto dos catálogos e das directrices da paisaxe, das guías de integración paisaxística, o desenvolvemento de políticas de paisaxe en coordinación con outros departamentos da administración, a través de plans ou proxectos sectoriais, a formación dos técnicos e a revisión das normas sectoriais de aplicación.

Coas actuacións referidas á información xeográfica e territorial, dáse cumprimento aos mandatos legais establecidos na Lei 14/2010, do 5 de xullo, sobre as infraestruturas e os servizos de información xeográfica en España, no artigo 84.3 da Lei 9/2002, de 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia (LOUGA) e no Decreto 19/2011, de 10 de febreiro, polo que se aproban definitivamente as Directrices de Ordenación do Territorio.

O desenvolvemento do Plan de seguimento da sustentabilidade territorial, establecido no Decreto 176/2013, polo que se aproba o Plan de seguimento das Directrices de ordenación do territorio de Galicia e da sustentabilidade territorial, que da resposta ás propias determinacións das DOTs.

O seguimento e a avaliación da situación da Educación Ambiental en Galicia, tal como establece o Decreto 193/2012, polo que se regula o Observatorio Galego de Educación Ambiental a través da concienciación da poboación infantil e xuvenil galega na defensa do medio ambiente, na sustentabilidade territorial e na conservación da paisaxe, co fin de protexer e preservar os elementos mais significativos e característicos das diferentes paisaxes de Galicia. Para iso é necesario continuar no desenvolvemento dos programas educativos, en colaboración coa Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, como son a Axenda 21 Escolar e o Plan Proxecta.

Por outra banda, a través da Subdirección Xeral de Meteoroloxía e Investigación, aténdese ás seguintes funcións:

- A xestión dos sistemas de observación ambiental e predición meteorolóxica de Galicia, co seguimento dos resultados das redes de control e vixilancia da calidade do aire e da calidade das augas, continentais e marítimas, de Galicia.
- A participación no desenvolvemento de plans de continxencia fronte a catástrofes naturais ou antropoxénicas.
- A prestación de servizos de asistencia científico-técnica aos sectores sociais e industriais e aos xestores públicos en materia ambiental.
- A coordinación e seguimento da estratexia galega fronte ao cambio climático.
- A elaboración e seguimento de inventarios de emisións de gases efecto invernadoiro.

A Directiva 2000/60/CE do Parlamento Europeo e do Consello do 23 de outubro de 2000 pola que se establece un marco comunitario de actuación no ámbito da política de augas, considera que a auga non é un ben comercial senón un patrimonio e que como tal hai que protexelo e defendelo. Por isto, esta Directiva, coñecida coma Directiva Marco da Auga, define como obxectivo establecer que o marco para a protección das augas superficiais continentais, as augas de transición, as augas costeiras a as augas subterráneas:

- Preveña todo tipo de deterioro adicional e protexa mellor o estado dos ecosistemas acuáticos e, con respecto as súas necesidades de augas, dos ecosistemas terrestres e humedais directamente dependentes dos ecosistemas acuáticos.

- Promova un uso sustentable do auga na protección a longo prazo dos recursos hídricos dispoñibles.
- Teña por obxecto unha maior protección e mellora do medio acuático, entre outras formas mediante a interrupción e supresión gradual dos vertidos, as emisións e as perdas de substancias perigosas prioritarias.
- Garante a redución progresiva da contaminación da auga subterránea e evite novas contaminacións.

E que contribúa desta forma a:

- Paliar os efectos das inundación e secas.
- Garantir o subministro suficiente de auga superficial ou subterránea en bo estado, tal como require un uso da auga sustentable, equilibrado e equitativo.
- Reducir de forma significativa a contaminación das augas subterráneas.
- Protexer as augas territoriais e mariñas.
- Lograr os obxectivos dos acordos internacionais pertinentes, incluídos aqueles cuxa finalidade é previr e erradicar a contaminación do medio ambiente mariño, mediante medidas comunitarias tendentes a interromper ou suprimir gradualmente os vertidos, as emisións a as perdas de substancias perigosas prioritarias, co obxectivo último de conseguir concentracións no medio mariño pretas aos valores básicos polo que se refire ás substancias de orixe natural e próximas a cero polo que respecta ás substancias sintéticas artificiais.

Esta Directiva establece tamén a obriga dos estados membros de realizar un seguimento da calidade das augas superficiais para poñer en marcha as medidas necesarias co fin de alcanzar o bo estado ecolóxico das mesma.

O marco lexislativo complétase coa Directiva 2008/105/CE do Parlamento Europeo e do Consello do 16 de decembro de 2008 relativa ás normas de calidade ambiental no marco da política, que establece normas de calidade ambiental (NCA) para as substancias prioritarias e para outros contaminantes, co obxecto de conseguir un bo estado químico das augas superficiais.

O Plan de Acción para a Estratexia Marítima na Área Atlántica establece na súa Prioridade 2 a necesidade de desenvolver as capacidades de observación e predición do océano atlántico dende o litoral ata o océano profundo. Neste senso a Comisión insta aos Estados membros a mellorar os sistemas actuais de observación e predición e a desenvolver novas tecnoloxías que aumenten o coñecemento dos océanos e ofrezan un valor engadido aos sectores económicos costeiros.

No ámbito da política de medio ambiente, e debido á súa incidencia sobre a saúde humana, son prioritarias dende hai décadas as actuacións relativas á calidade do aire e á protección da atmosfera.

A Lei 8/2002, do 18 de decembro, de protección do ambiente atmosférico de Galicia ten como obxectivo o mantemento dunha elevada calidade do aire atmosférico debendo levarse a cabo mediante dúas liñas de actuación fundamentais:

- En primeiro lugar, co establecemento de criterios de calidade (límites de inmisión) para o contido na atmosfera dos distintos contaminantes e, se é o caso, para as taxas de deposición destes sobre os solos, a vexetación, as augas, os materiais, etc.
- En segundo lugar, coa fixación de límites de emisión para a descarga á atmosfera destes contaminantes producidos nas actividades industriais, tráfico, aglomeracións urbanas, etc., e vertidos a través dunha ampla variedade de fontes emisoras (focos fixos, móbiles, emisións fuxitivas ou difusas).

A Lei 34/2007, do 22 de decembro, de calidade do aire e protección da atmosfera, aportou unha nova base legal para a avaliación e a xestión da calidade do aire en España. Esta lei ten coma fin último alcanzar uns niveis óptimos da calidade do aire para evitar, previr ou reducir riscos ou efectos negativos sobre a saúde humana, o medio ambiente e demais bens de calquera natureza.

A Directiva 2008/50/CE do Parlamento e do Consello de 21 de maio de 2008, relativa á calidade do aire ambiente e unha atmosfera máis limpa en Europa, introduce regulacións para novos contaminantes e novos requisitos en canto á avaliación e a xestión da calidade do aire ambiente, establecendo medidas destinadas a:

- Definir e establecer obxectivos de calidade do aire ambiente para evitar, previr ou reducir os efectos nocivos para a saúde humana e o medio ambiente no seu conxunto.
- Avaliar a calidade do aire ambiente nos estados membros baseándose en métodos e criterios comúns.
- Obter información sobre a calidade do aire ambiente co fin de axudar e combater a contaminación atmosférica e outros prexuízos e controlar a evolución a longo prazo e as melloras resultantes das medidas nacionais e comunitarias.
- Asegurar que esa información sobre calidade do aire está a disposición dos cidadáns.
- Manter a calidade do aire cando sexa boa e melloral a nos demais casos.
- Fomentar o incremento da cooperación entre os estados membros para reducir a contaminación atmosférica.

O Real Decreto 102/2011, do 28 de xaneiro, relativo á mellora da calidade do aire, supón un importante salto cualitativo respecto á normativa en vigor ata a data, en canto ás esixencias de garantía de calidade e rastrexabilidade dos datos. Este Real Decreto indica que: "Co fin de asegurar a exactitude das medicións e o cumprimento dos obxectivos de calidade dos datos fixados as autoridades e organismos competentes designados deberán:

- Garantir a rastrexabilidade de todas as medicións efectuadas en relación coa avaliación da calidade do aire ambiente cos requisitos establecidos na norma UNE-EN ISO/IEC 17025.
- Asegurarse de que as institucións responsables do funcionamento das redes e as estacións individuais dispoñan dun sistema de garantía e control da calidade que inclúa un mantemento periódico dirixido a asegurar a exactitude dos instrumentos de medición.
- Asegurar o establecemento dun proceso de garantía e control da calidade para as actividades de compilación e comunicación de datos e a participación activa das institucións designadas para esa tarefa nos programas aíns de garantía da calidade da Comunidade".

O Real Decreto 102/2011 tamén ten por obxecto regular a avaliación e establecer métodos e criterios comúns de avaliación das concentracións e depósitos de dióxido de xofre, dióxido de nitróxeno e óxidos de nitróxeno, partículas, chumbo, benceno, monóxido de carbono, ozono, arsénico, cadmio, níquel, benzo(a)pireno en aire ambiente e hidrocarburos aromáticos policíclicos distintos do benzo(a)pireno.

Para o cumprimento da normativa citada anteriormente, os obxectivos estratéxicos da Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental van dirixidos a reducir os niveis de contaminación, limitando ao mínimo os efectos prexudiciais para a saúde humana, prestando especial atención á poboación máis vulnerable e ao medio ambiente no seu conxunto.

A Directiva INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe) establece as regras xerais para o establecemento dunha Infraestrutura de Información Espacial na Comunidade Europea baseada nas Infraestruturas dos Estados membros. Aprobada polo Parlamento Europeo e o Consello o 14 de marzo de 2007 (Directiva 2007/2/CE), a súa transposición ao ordenamento xurídico español faise a través da Lei 14/2010, do 5 de xullo, sobre as infraestruturas e os servizos de información xeográfica en España. Nesta Directiva esíxese que se adopten servizos de datos espaciais comúns para os estados membros entre outros requisitos.

A maiores debe sinalarse que dada a situación xeográfica de Galicia, como avanzada das perturbacións meteorolóxicas atlánticas, esta necesita dispoñer dunha predición meteorolóxica o máis específica e local posible, que facilite a adopción das medidas preventivas necesarias co fin de conseguir a protección do medio ambiente, pesca, agricultura, turismo, protección civil, sanidade e obras públicas fronte a situacións meteorolóxicas potencialmente adversas.

Finalmente este programa deberá ter en conta as recomendacións do Consello Europeo do 7 e 8 de febreiro de 2013 nas que no seu punto 10 indican que "Os obxectivos fixados en materia climática representarán como mínimo o 20% do gasto da UE durante o período 2014-2020, e reflectiranse por conseguinte nos instrumentos adecuados para que contribúan a reforzar a seguridade do abastecemento enerxético, a construír unha economía con poucas emisións de carbono e resistente ao cambio climático que aumente a competitividade de Europa e a crear máis emprego e postos de traballo máis ecolóxicos". Isto permitirá seguir potenciando as actuacións fronte ao cambio climático, coa análise do impacto das emisións galegas e a proposta

da súa mitigación, permitindo a elaboración dunha estratexia de adaptación ao cambio climático segundo as recomendacións da Comisión ao Parlamento Europeo do 14 de abril de 2013.

POBOACIÓN OU COLECTIVO AO QUE SE DIRIXE

O obxecto do mesmo determina o carácter universal deste programa.

Non obstante, o plan de seguimento da sustentabilidade territorial e a Estratexia da Paisaxe Galega, van especialmente dirixidos aos xestores públicos, que deben velar polo seu cumprimento.

As actuacións relativas á información xeográfica e territorial van encamiñadas ás administracións públicas, centros de investigación e, en xeral, calquera entidade ou organismo con actividades vinculadas ao territorio. A estes colectivos hai que engadir a poboación en xeral, que cada vez é máis demandante de información cunha compoñente espacial ou xeográfica.

Os programas de educación sostible e coñecemento do territorio e da paisaxe están especialmente dirixidos ao profesorado e alumnado dos centros educativos de Galicia.

DETALLE DA SITUACIÓN DE PARTIDA

As Directrices de Ordenación do Territorio e o Plan de Ordenación do Litoral, como instrumentos de ordenación do territorio, son unha sólida ferramenta para acometer o reto da incorporación do coñecemento do territorio na praxes urbanística, superando as actuacións insostibles no territorio.

A novidade na xestión da paisaxe leva consigo a falta de experiencia, así como a falla de referentes claros noutras administracións, na elaboración dos instrumentos de planificación da paisaxe. Non obstante, dispónse xa dunha base de coñecemento e experiencia desenvolvida nos últimos anos para acometer con garantías a elaboración dos catálogos das paisaxes e os informes de integración paisaxística.

No que respecta á información xeográfica e territorial, é frecuente a dispersión, falta de homoxeneidade ou carencia de datos coas características e calidades necesarias para poder ser empregada polas novas tecnoloxías (TIC-SIX).

Dende a súa entrada en funcionamento no ano 2012, o Instituto de Estudos do Territorio (IET) está resultando un instrumento transversal do goberno, encargándose do desenvolvemento, tanto da Lei de protección da Paisaxe de Galicia, como dos instrumentos de planificación do territorio, así como da posta en marcha dun Sistema de Información Xeográfica corporativo en colaboración coa Axencia para a Modernización Tecnolóxica de Galicia (AMTEGA). Nesta liña de actuación, coordina diferentes departamentos da Xunta de Galicia dentro da Comisión de Coordinación de Sistemas de Información Xeográfica. Tamén fomenta a cultura de corresponsabilidade, desenvolvendo un programa proactivo que forme cidadáns responsables e conscientes

nos valores territoriais e paisaxísticos de Galicia para, entre outras cousas, afrontar os novos retos derivados do contexto do cambio climático; con iniciativas como o Plan “Proxecta” e a “Axenda 21 escolar de Galicia”.

Ademais estase a traballar, en colaboración con outros departamentos da Xunta de Galicia, dentro do Plan de Seguimento da sustentabilidade territorial, nunha serie de indicadores de sustentabilidade que permitan coñecer o alcance e os efectos da aplicación destas políticas sobre o territorio.

A Subdirección Xeral de Meteoroloxía e Investigación a través de MeteoGalicia mantén unha rede de observación meteorolóxica e oceanográfica baseada en estacións meteorolóxicas, rede de detección de raios, radar meteorolóxico e boias océano-meteorolóxicas acreditada cunha ISO9001:2008, que se complementa cunha serie de modelos numéricos de predición meteorolóxica, oceanográfica e de ondas. Toda esta información ten permitido elaborar unha serie de produtos e servizos específicos para a sociedade en xeral a través da páxina web de MeteoGalicia (www.meteogalicia.es) e mais especificamente colabora con distintos departamentos da Xunta de Galicia, no plan de asolagamentos de Augas de Galicia, no plan de contaminación mariña accidental e no sistema de información agrometeorolóxica das Consellerías do Medio Rural e do Mar, na elaboración de alertas por adversos meteorolóxicos para a Dirección Xeral de Emerxencias e Interior, etc. Algúns dos produtos específicos desenvolvidos nos últimos anos, son predicións para confrarías, predición para os Camiños de Santiago, predición marítima, etc. Así mesmo, coláborase con outros organismos do Estado situados na comunidade autónoma (Puertos del Estado, CSIC, IEO, etc).

Durante os últimos anos tense feito un esforzo considerable por poñer a dispor da sociedade en formatos estándares todos os datos da rede e dos modelos de predición segundo a Directiva INSPIRE. Actualmente esta información está sendo usada por multitude de grupos de investigación do sistema universitario galego, e mais dun centenar de empresas usan esta información.

A rede de observación ambiental do Laboratorio de Medio Ambiente de Galicia, adscrita a Subdirección Xeral de Meteoroloxía e Investigación, mantén actualmente unha rede de puntos de medida nas costas e nas augas interiores para dar cumprimento a Directiva Marco da Auga, que permite avaliar a calidade das súas augas. Esta rede obtén parámetros físico-químicos e biolóxicos que permiten,

- Avaliar o cumprimento da normativa vixente.
- Servir de base para desenvolver estratexias de prevención contra a contaminación.
- Avaliar, de maneira sistemática, a afección dos vertidos nas augas costeiras e de transición.
- Avaliar a efectividade das medidas desenvolvidas para o control e a redución da contaminación.

Ademais o Laboratorio de Medio Ambiente, a través da rede de observación ambiental anedita, presta un servizo a diferentes axencias da Xunta de Galicia en temas de impacto ecolóxico ou contaminación biolóxica en augas e no diagnóstico da recuperación tras un vertido.

A Rede de Vixilancia e Control da Calidade do Aire de Galicia está composta por distintos tipos de estacións: urbanas, industriais, rurais e de fondo. Ditas estacións cumpren diferentes funcións, dependendo da súa situación, poboación á que representan, e o grao de cumprimento dos requisitos de macro e micro implantación esixidos pola normativa vixente.

A rede urbana, xestionada e mantida pola Xunta de Galicia, consta na actualidade de 12 estacións fixas que están acreditadas mediante unha ISO9001:2008. Pola súa banda, a rede industrial que consta de varias subredes asociadas as distintas empresas, ten a finalidade de aportar datos para a vixilancia da calidade do aire no seu entorno. A Xunta ten a obriga de velar polo grao de cumprimento desta finalidade e de enviar os datos validados ao Ministerio de Medio Ambiente.

A rede de vixilancia da calidade do aire está integrada en MeteoGalicia o que permite ampliar as capacidades de modelización e predición de episodios de contaminación atmosférica.

Finalmente as actuacións en materia de cambio climático nos últimos anos céntranse en dúas vertentes; dunha banda todo aquilo referido co control das emisións de gases de efecto invernadoiro do sector directiva e as emisións difusas, e doutra banda na realización de informes sobre as actuacións en materia de mitigación e adaptación ao cambio climático en Galicia realizadas polos distintos departamentos da Xunta de Galicia. Neste senso cabe remarcar os resultados do proxecto CLIGAL no que mais de 100 investigadores de Galicia elaboraron conxuntamente coa Administración un Informe sobre as Evidencias e Impactos do Cambio Climático en Galicia. Este traballo tense complementado ao longo dos últimos anos con diversos informes sobre as novas actuacións en materia de cambio climático realizadas pola Administración.

Así mesmo deben manterse os mecanismos necesarios para o control ambiental das actividades industriais galegas, para comprobar o grao de cumprimento da normativa ambiental e dos requisitos impostos nas autorizacións e avaliacións ambientais de proxectos, plans e programas, así como para detectar actuacións non autorizadas nin avaliadas pese a estar obrigadas a isto, buscando como fin un nivel elevado de protección do medio ambiente asegurando un desenvolvemento sustentable na Comunidade Autónoma de Galicia.

DEFINICIÓN DO MARCO NO QUE SE DESENVOLVE O PROGRAMA

No que atinxe ao eido do Instituto de Estudos do Territorio:

- Decreto 244/2011, do 29 de decembro, polo que se aproban os estatutos do organismo autónomo Instituto de Estudos do Territorio.
- Lei 10/1995, do ordenación do territorio de Galicia

- Decreto 19/2011, do 10 de febreiro, polo que se aproban definitivamente as Directrices de Ordenación do Territorio
- Decreto 20/2011, do 10 de febreiro, polo que se aproba definitivamente o Plan de Ordenación del Litoral de Galicia
- Decreto 156/2012, do 12 de xullo, polo que se crea a Comisión de Seguimento das Directrices de Ordenación do Territorio de Galicia.
- Decreto 176/2013, do 21 de novembro, polo que se aproba o Plan de seguimento das Directrices de ordenación do territorio de Galicia e da sustentabilidade territorial.
- Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia.
- A Estratexia da Paisaxe Galega.
- Lei 7/1986, do 24 de xaneiro, de ordenación da cartografía.
- Lei 9/2002, do 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia.
- Directiva 2007/2/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 14 de marzo de 2007, pola que se establece unha infraestrutura de información espacial na Comunidade Europea (INSPIRE).
- Real decreto 1071/2007, do 27 de xullo, polo que se regula o sistema xeodésico de referencia oficial en España.
- Real decreto 1545/2007, do 23 de novembro, polo que se regula o Sistema Cartográfico Nacional.
- Lei 14/2010, do 5 de xullo, sobre as infraestruturas e os servizos de información xeográfica en España.
- Decreto 148/2003, do 9 de xaneiro polo que se crea a Comisión de Coordinación de Sistemas de Información Xeográfica e Cartografía.
- Decreto 193/2012, do 27 de setembro, polo que se regula o Observatorio Galego de Educación Ambiental.

No que atinxe ao eido da Subdirección Xeral de Meteoroloxía e Investigación, as actuacións desenvólvense dentro do marco da Directiva Marco de Auga, A Directiva de calidade do aire, o Plan de Acción para a Estratexia Marítima na Área Atlántica e os Acordos do Consello Europeo do 7 e 8 de febreiro de 2013.

Así mesmo deben manterse os mecanismos necesarios para o control ambiental das actividades industriais galegas, tendo como obxectivo comprobar o grado de cumprimento da normativa ambiental e dos requisitos impostos nas autorizacións e avaliacións ambientais de proxectos, plans e programas, así como a detección de actuacións non autorizadas nin avaliadas pese a estar obrigadas a isto, buscando como fin un nivel elevado de protección do medio ambiente asegurando un desenvolvemento sustentable na Comunidade Autónoma de Galicia.

FINALIDADE E ESTRATEXIA DO PROGRAMA

No eido da paisaxe, as finalidades e obxectivos do programa inclúe:

- Incorporar a paisaxe nos instrumentos de ordenación do territorio, no planeamento urbanístico e mesmo nas accións territoriais públicas na procura da preservación dos valores non renovables do territorio no proceso de desenvolvemento necesario da sociedade.
- Levar as cuestións da paisaxe á primeira liña de interese en materia de ordenación territorial en claves de sustentabilidade e gobernanza cidadá, a través do desenvolvemento dos instrumentos de protección, xestión e ordenación da paisaxe contemplados na lei. En especial, os catálogos das paisaxes e as directrices da paisaxe.
- Poñer ao servizo da administración e da poboación en xeral a información básica para a planificación territorial e, deste xeito, formular actuacións integradas no marco dun desenvolvemento sustentable, empregando as novas ferramentas de xestión da información xeográfica e territorial TIC_SIX.
- Sentar as bases dunha acción coordinada e consensuada de goberno, que sexa quen de conducir a unha sociedade máis cohesionada e respectuosa coa necesaria conservación activa dos recursos naturais.
- Executar o Plan de seguimento das Directrices de ordenación do territorio de Galicia e de sustentabilidade territorial, de acordo co disposto no Decreto 176/2013, do 21 de novembro.
- Dar apoio ao labor pedagóxico do profesorado, de cara a realizar, por parte do alumnado, accións de mellora do entorno e protección da paisaxe. En concreto, continuar co programa educativo "Paisaxe - Sustentabilidade" coa finalidade sensibilizar ao alumnado sobre a importancia do valor natural, cultural, emocional e económico da paisaxe.
- Elaborar plans e estudos territoriais orientados a unha xestión integral e sostible do territorio.

Por outro lado, a rede de observación ambiental do Laboratorio de Medio Ambiente de Galicia convértese na ferramenta da administración galega para incrementar o coñecemento das augas costeiras, de transición e interiores segundo marca a Directiva Marco da Auga, e para o coñecemento da calidade do aire. Polo tanto debe dispoñer dos instrumentos analíticos e os métodos de ensaio necesarios para cumprir os requisitos de calidade definidos nas Directivas 2008/105/CE e 2009/90/CE, e 2008/507CE que se utilizan na avaliación do estado químico e o estado ecolóxico das augas, na avaliación da calidade do aire e no seguimento doutros programas de calidade e control dos medios acuáticos.

Para alcanzar estes obxectivos, é necesario dotar ao Laboratorio de Medio Ambiente das instalacións, material e da instrumentación analítica necesarias para levar a cabo as análises químicas de substancias prioritarias de acordo aos requisitos de calidade e cos límites de cuantificación

establecidos na Directiva 2008/50/CE sobre calidade do aire, a Directiva 2009/60/CE relacionada coñecida como Directiva Marco da Auga así como coas Normas de Calidade Ambiental establecidas na Directiva 2008/105/CE. Tamén debe dotarse dos medios necesarios para realizar a toma de mostras, a medida de variables ambientais in situ en cada un dos puntos establecidos para o aire ambiente, as diferentes masas de auga e dos instrumentos analíticos que permitan determinar os parámetros necesarios para caracterizar as masas de auga e avaliar a calidade do aire.

Por outro lado, para cumprir as especificacións de calidade analítica establecidos na Directiva 2009/90/CE e a Directiva 2008/50/CE é necesario verificar o correcto funcionamento dos equipos, e levar a cabo as operacións de posta a punto, verificación e calibración coa periodicidade preestablecida e utilizando patróns de rastrexabilidade recoñecida a estándares nacionais, de maneira que se poda garantir a fiabilidade dos resultados obtidos e utilizados na avaliación do estado químico e o estado ecolóxico das augas.

Neste sentido, debe preverse a posibilidade de acometer unha serie de servizos e subministracións que permitan acometer as actuacións especificadas e dar cumprimento estrito á normativa nacional, autonómica e comunitaria na materia.

En liña co antedito, para poder prever a ocorrencia de adversos meteorolóxicos resulta necesario contar cunha boa rede de observación meteorolóxica e oceanográfica, así como un conxunto de modelos de predición que permitan coñecer "a priori" o comportamento da atmosfera e do mar das nosas costas.

Os obxectivos que no ámbito da prevención e control de adversos meteorolóxicos pretenden alcanzar a Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio son:

1. Eficiencia e celeridade na reacción fronte a catástrofes naturais. Neste sentido, a Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental continuará no desenrolo de plans de actuación operativa co fin de prestar unha resposta inmediata, áxil e eficiente en termos de tempo e recursos dispoñibles na xestión e coordinación de emerxencias fronte a catástrofes naturais, tecnolóxicas ou antropoxénicas.

Así mesmo prestara o seu apoio na xestión de emerxencias producidas como consecuencia dos fenómenos meteorolóxicos, que poidan poñer en risco á poboación, ás instalacións, subministracións e infraestruturas críticas ou ben ao medio ambiente, no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. Control dos fenómenos adversos derivados de precipitacións permitindo, a través do radar meteorolóxico situado no Monte Xesteiras en Cuntis e da rede de estacións meteorolóxicas dotadas de pluviómetros, obter mapas cuantitativos de precipitación caída na nosa comunidade, predicindo asolagamentos debidos a precipitacións intensas, e mellorando nos avisos por observación a poboación mediante o uso das novas tecnoloxías.
3. Mellora nas redes de Observación Ambiental. Para poder predicir correctamente os adversos meteorolóxicos e manter informada a poboación é preciso mellorar a rede de observación meteorolóxica e oceanográfica.

Así mesmo, resulta indispensable complementar a rede de observación terrestre con datos de observación do medio mariño tendo en conta que a maior parte dos adversos meteorolóxicos veñen do suroeste, así como coñecer o comportamento da atmosfera ata a estratosfera polo que o indicado é o lanzamento periódico dun globo sonda.

4. Impulso da investigación en meteoroloxía e oceanografía así coma en prevención de riscos naturais, o que permitirá desenvolver os modelos e plans de continxencia axeitados para prever riscos meteorolóxicos, de incendios, derivados de vertidos acuáticos e mariños e de emisións á atmosfera, mellorando a predición meteorolóxica e oceanográfica da nosa comunidade.

Finalmente, as actuacións anteditas deben contemplarse no marco dun escenario de cambio climático recoñecido a nivel mundial e que pretende no horizonte 2020 que a Comunidade Europea inverta ao menos un 20% do seu orzamento en políticas de mitigación e adaptación ao cambio climático. Así, proseguirase coas actuacións de redución de emisións e adaptación ao cambio climático, levando a cabo todas as necesarias para incorporar a Galicia o novo paquete europeo de enerxía e cambio climático, en particular no referente ao comercio de dereitos de emisión de gases de efecto invernadoiro.

B. ANÁLISE E EXPLICACIÓN DO IMPACTO QUE NA IGUALDADE ENTRE MULLERES E HOMES SE PREVÉ PRODUCIR COMO CONSECUENCIA DAS ACTUACIÓNS QUE SE VAN DESENVOLVER

CLASIFICACIÓN DO PROGRAMA

Programa que ten por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou incide directa e fundamentalmente sobre as mulleres	
Programa non especificamente orientado á igualdade aínda que provoca un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa mixto, con actividades que teñen por finalidade a igualdade entre mulleres e homes e/ou inciden directa e fundamentalmente sobre as mulleres e actividades que teñen un impacto diferenciado en homes e mulleres	
Programa destinado exclusivamente a actividades administrativas de xestión	X

C. ÓRGANOS ENCARGADOS DA SÚA XESTIÓN

Secretaría xeral de Calidade e Avaliación Ambiental

Instituto de Estudos do Territorio

IV. CADROS DE OBXECTIVOS POR PROGRAMA

OBXECTIVOS DE PROGRAMA

Programa	Indicador	Valor Final
Obxectivos Extratécnicos		
Obxectivos Operativos		
521A URBANISMO		
E01 - Completar o proceso de ordenación urbanística do territorio galego, fomentando a participación da cidadanía no mesmo e a protección do solo e apoio a administración local		
0105 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)	- Sen indicador	
0004 - Accións para racionalizar o crecemento residencial urbano e dos núcleos rurais	P00024 - Actuacións de mellora de contornos urbanos e dos núcleos rurais.	27
0001 - Completamento do planeamento xeral da toda a Comunidade Autónoma	P00084 - Estudos, proxectos, informes e/ou ditames en materia de urbanismo e ordenación do territorio e litoral. P00251 - Plans en elaboración.	5 212
541A DIRECCIÓN E SERVIZOS XERAIS DE MEDIO AMBIENTE		
I01 - Contribuír á conservación da natureza, ordenación do territorio e da paisaxe		
0103 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)	- Sen indicador	
541B CONSERVACIÓN DA BIODIVERSIDADE E POSTA EN VALOR DO MEDIO NATURAL		
E02 - Garantir un estado de conservación favorable do patrimonio natural, impulsando unha xestión e protección eficiente e sustentable		
0103 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)	- Sen indicador	
0001 - Desenvolvemento de proxectos para o mantemento das condicións ambientais necesarias para a conservación ou recuperación de especies relacionadas o medio agrario e os seus hábitats en zonas da Rede Natura 2000 e outras áreas de alto valor natural.	DOC009 - Aumento do número de visitas previstas a lugares pertencentes ao patrimonio cultural e natural e atraccións subvencionadas DOC023 - Superficie de hábitats subvencionados para alcanzar un mellor estado de conservación. Hectáreas P00020 - Actuacións de estudo, difusión e promoción P00154 - Número de actuacións desenvolvidas en zonas Rede Natura 2000. P00160 - Número de axudas en materia de conservación da natureza. P00201 - Número de proxectos de carácter ambiental.	15.000 434 14 3 841 36
541D CONTROL AMBIENTAL E XESTIÓN DE RESIDUOS		
E01 - Conservar e protexer o medio ambiente e promover a eficiencia dos recursos a través da xestión sostible dos residuos e a restauración de espazos degradados.		
0109 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)	- Sen indicador	
0004 - Implantación de sistemas que garantan un alto nivel de recollida selectiva, separación, reciclado e tratamento de residuos.	DOE011 - Capacidade adicional no tratamento e a xestión dos residuos comerciais, industriais ou perigosos. Toneladas/ano DOE022 - Capacidade adicional de recollida e transporte de Residuos Adoitados urbanos. Toneladas/ano	32.500 2
0001 - Aumentar a capacidade, eficiencia, eficacia e flexibilidade das instalacións de xestión de residuos.	P00201 - Número de proxectos de carácter ambiental.	1
0008 - Medidas destinadas á restauración de áreas degradadas.	P00306 - Superficie de solo rehabilitado (ha)	3
541E COÑECEMENTO DO MEDIO AMBIENTE E FOMENTO DA SUSTENTABILIDADE		
E04 - Impulsar a sustentabilidade ambiental, desvinculando o crecemento económico da degradación do entorno, mediante o reforzamento do control e a observación ambiental		
0001 - Adquisición, calibración e mantemento de equipos de calidade do aire, meteorolóxicos e oceanográficos	DOE023 - Poboación beneficiada por medidas de Planificación para prevención de catástrofes e restauración de zonas danadas DOE031 - Estacións de medida de calidade de aire P00201 - Número de proxectos de carácter ambiental. P00331 - Visitas á páxina web P00333 - Instalacións de seguimento e control creadas de calidade daauga	121.000 3 13 3.000 1
0107 - Actuacións de soporte e apoio (gastos de funcionamento)	- Sen indicador	
0001 - Sistema de seguimento das DOT e dos restantes instrumentos de ordenación do territorio.	P00020 - Actuacións de estudo, difusión e promoción	2
0004 - Formación e divulgación en materia de territorio, paisaxe e sustentabilidade.	P00049 - Campañas de educación ambiental desenvolvidas.	1
542A PLANIFICACIÓN E XESTIÓN HIDROLÓXICA		

OBXECTIVOS DE PROGRAMA

E02 - Culminar as infraestruturas precisas para a mellora do estado das masas de auga, compatibilizando o ciclo natural da auga co ciclo do uso da auga, contando coa participación da cidadanía nun marco de sustentabilidade que teña en conta os retos do cambio climático.

0106 - TRANSFERENCIAS INTERNAS (ACTUACIÓNS DE SOPORTE E APOIO)	- Sen indicador
--	-----------------

V. CADROS NUMÉRICOS

Orzamento consolidado. Distribución dos créditos por programas e servizos

Programas	Servizos					
	01	02	03	04	81	Total
521A-Urbanismo	2.024	13.572				15.595
541A-Dirección e servizos xerais de medio ambiente	3.506					3.506
541B-Conservación da biodiversidade e posta en valor do medio natural	1.722			26.192		27.913
541D-Control ambiental e xestión de residuos			14.947			14.947
541E-Coñecemento do medio ambiente e fomento da sustentabilidade			4.458		2.573	7.031
542A-Planificación e xestión hidrolóxica	39.875					39.875
Total	47.126	13.572	19.405	26.192	2.573	108.867

(Miles de Euros)

Orzamento consolidado. Distribución dos créditos por programas e capítulos

Programas	Capítulos						
	I	II	IV	VI	VII	VIII	Total
521A-Urbanismo	3.341		2.024	6.580	3.651		15.595
541A-Dirección e servizos xerais de medio ambiente	2.820	686					3.506
541B-Conservación da biodiversidade e posta en valor do medio natural	15.974	2.684	416	7.156	1.683		27.913
541D-Control ambiental e xestión de residuos	5.135			9.807		6	14.947
541E-Coñecemento do medio ambiente e fomento da sustentabilidade	1.948	244	38	4.801			7.031
542A-Planificación e xestión hidrolóxica					39.875		39.875
Total	29.217	3.615	2.477	28.343	45.209	6	108.867

(Miles de Euros)

DISTRIBUCIÓN ORGÁNICA

01 SECRETARÍA XERAL TECNICA	2015	2016	% Var.
Cap. I - Gastos de persoal	3.278	4.541	38,5
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	676	686	1,5
Cap. IV - Transferencias correntes	1.994	2.024	1,5
Cap. VII - Transferencias de capital	25.743	39.875	54,9
Total	31.692	47.126	48,7

(Orzamento 2015 homoxeneizado) (Miles de Euros)

02 S.X. DE ORDENACIÓN DO TERRITORIO E URBANISMO	2015	2016	% Var.
Cap. I - Gastos de persoal	3.302	3.341	1,2
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	135	0	-100,0
Cap. VI - Investimentos reais	6.957	6.580	-5,4
Cap. VII - Transferencias de capital	3.537	3.651	3,2
Total	13.931	13.572	-2,6

(Orzamento 2015 homoxeneizado) (Miles de Euros)

03 S.X DE CALIDADE E AVALIACIÓN AMBIENTAL	2015	2016	% Var.
Cap. I - Gastos de persoal	4.727	5.135	8,6
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	40	165	308,4
Cap. VI - Investimentos reais	12.839	14.099	9,8
Cap. VIII - Activos financeiros	0	6	0,0
Total	17.607	19.405	10,2

(Orzamento 2015 homoxeneizado) (Miles de Euros)

04 D.X. DE CONSERVACIÓN DA NATUREZA	2015	2016	% Var.
Cap. I - Gastos de persoal	14.084	14.253	1,2
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	2.690	2.684	-0,2
Cap. IV - Transferencias correntes	163	416	155,3
Cap. VI - Investimentos reais	4.218	7.156	69,6
Cap. VII - Transferencias de capital	2.235	1.683	-24,7
Total	23.390	26.192	12,0

(Orzamento 2015 homoxeneizado) (Miles de Euros)

81 INSTITUTO DE ESTUDOS DO TERRITORIO	2015	2016	% Var.
Cap. I - Gastos de persoal	1.871	1.948	4,1
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	79	79	0,0
Cap. IV - Transferencias correntes	38	38	0,0
Cap. VI - Investimentos reais	508	508	0,0
Total	2.495	2.573	3,1

(Orzamento 2015 homoxeneizado) (Miles de Euros)

SERVIZOS	2015	2016	% Var.
01 SECRETARÍA XERAL TECNICA	31.692	47.126	48,7
02 S.X. DE ORDENACIÓN DO TERRITORIO E URBANISMO	13.931	13.572	-2,6
03 S.X DE CALIDADE E AVALIACIÓN AMBIENTAL	17.607	19.405	10,2
04 D.X. DE CONSERVACIÓN DA NATUREZA	23.390	26.192	12,0
81 INSTITUTO DE ESTUDOS DO TERRITORIO	2.495	2.573	3,1
Total	89.115	108.867	22,2

(Orzamento 2015 homoxeneizado) (Miles de Euros)

Consellería, Organismos Autónomos, Entidades públicas instrumentais de consulta ou asesoramento e Axencias Públicas Autonómicas

	Consellería		00.AA , EE.CC.AA. e Axencias		Trans. Internas		Consolidado	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Cap. I - Gastos de persoal	25.391	27.269	1.871	1.948	0	0	27.262	29.217
Cap. II - Gastos en bens correntes e servizos	3.541	3.536	79	79	0	0	3.620	3.615
Cap. IV - Transferencias correntes	4.142	4.500	38	38	1.985	2.061	2.195	2.477
OPERACIÓNS CORRENTES	33.075	35.305	1.987	2.065	1.985	2.061	33.077	35.309
Cap. VI - Investimentos reais	24.014	27.835	508	508	0	0	24.522	28.343
Cap. VII - Transferencias de capital	32.024	45.717	0	0	508	508	31.516	45.209
Cap. VIII - Activos financeiros	0	6	0	0	0	0	0	6
OPERACIÓNS DE CAPITAL	56.038	73.558	508	508	508	508	56.038	73.558
Total	89.112	108.863	2.495	2.573	2.493	2.569	89.115	108.867

(Orzamento 2015 homoxeneizado) (Miles de Euros)

Medios Persoais

Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio	2016
Altos Cargos	5
Persoal Funcionario	510
Subgrupo A1	164
Subgrupo A2	45
Subgrupo C1	220
Subgrupo C2	70
Agrupacións profesionais	11
Persoal Laboral	316
Grupo I	57
Grupo II	13
Grupo III	31
Grupo IV	38
Grupo V	177
TOTAL	831

Medios Persoais

Instituto de Estudos do Territorio	2016
Altos Cargos	1
Persoal Funcionario	18
Subgrupo A1	8
Subgrupo A2	1
Subgrupo C1	3
Subgrupo C2	6
Persoal Laboral	37
Grupo I	21
Grupo II	5
Grupo III	11
TOTAL	56

**Entidades Públicas Empresariais, Consorcios, Sociedades Mercantís e Funda-
cións do Sector Público Autonómico**

Consorcios autonómicos	Explotación	Capital
Axencia de Protección da Legalidade Urbanística	3.344	2.073
Consorcio Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia	273	12
Consorcio para a xestión e explotación da rede básica de abastecemento de auga aos concellos de Cervo e Burela	415	
Entidades públicas empresarias	Explotación	Capital
Augas de Galicia	35.668	65.552
Sociedades mercantís públicas autonómicas	Explotación	Capital
Sociedade Galega de Medio Ambiente, S.A.	93.590	2.138
Total	133.289	69.775

(Miles de Euros)